

DZIŚ W NUMERZE:

Wracam do Stonawy! str. 3

GŁOSIK - rubryka dla dzieci str. 4

Choroba, której sprzyja lato str. 5

Bank przed startem sezonu str. 8

**CZWARTEK
27 LIPCA 2006
NR 88
ROCZNIK LXI
CENA 6 Kč**

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

DORZECZE ODRY USPOKAJA:

Olza nie wyschnie!

OSTRAWA (mro) - Fala tropikalnych upałów - jak na razie - nie ma wyraźnego ujemnego wpływu na stan wody w rzekach dorzecza Odry. - Taką informację udostępnił nam wczoraj w dyspozytorni spółki „Dorzecze Odry“.

Stan wody na Olzie w Wierzniowicach wynosił wczoraj 80 cm. Oznacza to, że przepływ wody korytem rzeki na sekundę wynosił 2,40 m sześciu. W Dzieńmierowicach zaś lustro wody znalazło się na poziomie 39 cm, co daje przepływ 1,23 m sześciennego na sekundę.

Dyżurna dyspozytor twierdzi, że takie stany wód w tych miejscach należą do normalnych i nie ma powodu, do obaw, by w rzekach zabrakło wody. Nie brakuje także wody w sztucznych zbiornikach, w których odpływ jest w odpowiedni sposób kontrolowany.

Skrzyżowanie bez świateł

CZ. CIESZYŃ (kor) - Kierowcom przejeżdżającym przez skrzyżowanie przy szpitalu życie utrudnia brak (nagle zniknięcie) sygnalizacji świetlnej. Użytkownikom ulicy Ostrawskiej nieco mniej, gdyż w tym ważnym węźle komunikacyjnym jest drogą główną. O wiele bardziej efekt usunięcia semaforów dokwieka kierowcom, dojeżdżającym do skrzyżowania drogami podporządkowanymi - od strony Karwiny ulicą Śląską oraz ulicą Sokolowską, która łączy ulice Ostrawską i Frydecką.

Co skłoniło samorząd do zlikwidowania w tak ruchliwym miejscu sygnalizacji świetlnej? Pełniący obowiązki burmistrza **Vit Slováček** powiedział nam, że decyzja wiąże się z budową przy ulicach Ostrawskiej i Sokolowskiej nowego hipermarketu. Skrzyżowanie jeszcze w tym roku zmieni się w rondo.

- Rozumiem rozgoryczenie kierowców. Postaramy się tę skomplikowaną

sytuację jakoś rozwiązać. Niemniej musimy powiedzieć, że podczas budowy ronda będzie jeszcze gorzej. Ruch na skrzyżowaniu zostanie na jakiś czas całkowicie wstrzymany - powiedział Slováček.

Władze miasta nie uzgodniły jeszcze z firmą budującą hipermarket i rondo terminu zamknięcia skrzyżowania. Wiadomo tylko, że zarówno hipermarket w stanie surowym oraz rondo powinny być gotowe przed zimą. - O dokładnym terminie poinformujemy z wyprzedzeniem - obiecał Slováček. - Na czas zamknięcia skrzyżowania kierowcy jadący w stronę buli od Hawierzowa będą musieli skorzystać z obwodnicy łączącej ul. Frydecką z mostem granicznym w Kocobędzu.

Unia wspiera integrację

BYSTRZYCA (man) - Ratusz uzyskał kwotę 10 tys. euro z funduszu Komisji Europejskiej ds. Kultury i Wykształcenia na realizację projektu wspierającego współpracę gminy z miastami partnerskimi. W ostatnim tygodniu sierpnia do Bystrzycy zjedzie ponad setka gości z Polski, Węgier i Słowacji.

Dla partnerów z Pińczowa, słowackiego Svodina i węgierskiej miejscowości Tata gospodarze gminy przygotowali atrakcyjny program. W trakcie kilkudniowego pobytu goście zwiedzą Hutę w Trzyczcu, browar „Radegast” w Noszowicach, park archeologiczny w Kocobędzu i wejdą na szczyt Czantorii.

Zwieńczeniem ich kilkudniowej wizyty ma być uczestnictwo w Dniach Bystrzycy, które zaplanowano na 2 września.

Przewidziano również prezentację poszczególnych miejscowości oraz spotkania dyskusyjne, podczas których ma zostać sprecyzowany program wzajemnej współpracy oraz

Dwa lata trwająca rekonstrukcja Placu T.G. Masaryka w Trzyczcu Lybziach dobiegła końca. Prace utrudniane przez długotrwałe mrozy i letnie upały zamknęły się kwotą ok. 63 mln Kč. Plac TGM a wraz z nim ulice Komenského i Palackého zostaną włączone do ruchu kołowego w najbliższy weekend. Internauci zapewne ucieszą się, że przy placu będą mogli podłączyć się do sieci internetowej poprzez urządzenie hotspot. W przyszłości w strefie spokoju może pojawić się też kawiarenka z ogródkiem.

Fabia od »Walmartu«

BYSTRZYCA (mro) - Granatowa fabia z logo »Walmartu« od wtorku zmieniła właściciela. Wiceprezes firmy, Mariusz Wałach, przekazał kluczyki do niej Ladislavowi Olšarowi, wójtowi Bystrzycy, który natychmiast wręczył Grażynie Krzyżanek, kierownicze Domu Pomocy Społecznej (DPS).

- To dar, który »Walmart« ofiaruje w ramach tegorocznego programu wspierania społeczności lokalnej - padło podczas oficjalnej ceremonii przekazywania auta, której przysłuchował się spore grono z 68 lokatorów domu.

Fabia będzie służyć terenowym opiekunkom do rozwoju posiłków

dla 40 podopiecznych DPS, którzy nie opuścili domów rodzinnych.

Do tej pory DPS korzystał z wysłużonego, blisko 10-letniego auta UG, które służyło także do innych celów, co było niezmiernie kłopotliwe.

To nie pierwsza pomoc »Walmartu« dla bystrzyckiego DPS-u. Zasponsorowała ławeczki wypoczynkowe na korytarzach oraz telewizor i wideo dowodząc swej szlachetności wobec mieszkańców miejscowości, w której powstał przed 16 laty.

- Bardzo się cieszę, że możemy tu »cosi« pomóc - skomentował gest swej firmy Wałach. - Aktem przekazania auta nie rozpoczyna się, ani nie kończy współpraca »Walmartu« z gminą Bystrzyca.

»Głosowi Ludu« zaś powiedział: - My tu nie robimy biznesu. Sądzę, że wkrótce i nasze społeczeństwo, tak jak to dzieje się np. w USA, dostrzeże w ludziach wieku dojrzałego nie marginalne walory i w sposób radykalny zmieni podejście do seniorów. W końcu starość jest naszą przyszłością, o tym wie każdy. (mro)

Pendolinem za granicę

Czeskie i Słowackie Koleje uzgodniły, że od nowego rozkładu jazdy Pendolino pod nazwą Super City »Słowacka strzała« połączy (w mniej niż cztery godziny) Pragę z Bratisławą. Inny zestaw Pendolina w tym czasie ruszy do Wiednia. Ceny mają być »elastyczne«. Kursy Pendolina z Ostrawy do Pragi i z powrotem nie ulegną zmianie. (mro)

omówione tematy dotyczące rozwoju ruchu turystycznego, opieki nad seniorami czy likwidacji odpadów komunalnych.

Fabia-prezent »Walmartu« i osoby, które niosą pomoc seniorom w Bystrzycy: Grażyna Krzyżanek, Mariusz Wałach i wójt Ladislav Olšar.

Pytanie do:

ELŻBIETA GALUSZKI, kierowniczka polskiego przedszkola w Karwinie Frysztacie:

Upały dają się we znaki wszystkim pokoleniom ludzi. W jaki sposób dajecie sobie radę w przedszkolu?

- Przede wszystkim dbamy o to, aby dzieci miały pod dostatkiem napojów. Pomaga nam w tym dystrybutor wody źródlanej o dużych gabarytach, który zasponsorowali rodzice. Usytuowaliśmy go w sąsiedztwie wyjścia do ogrodu, by w godzinach zabawy na zewnątrz, tj. od 10 do 12 i od 15 do 16:30 dzieci mogły do woli z niego korzystać. A że ogród nie jest dostatecznie zacieniony, otworzyliśmy przejście do parku na zapleczu budynku i dzieci korzystają z dobrodziejstw jego cienia. Zastanawiamy się także nad możliwością zadania piaskownicy, co chroniłoby dzieci od słońca, a piasek od deszczu. A we wnętrzu atmosferę non-stop schładza nam wentylator... (mro)

Pogoda

CZWARTEK - Pogodnie, lokalnie może wystąpić zachmurzenie małe. Temperatura w dzień 31 - 35 st. C, nocą 19 - 16 st. C. Wiatr zmienny 1 - 4 m na sek.
PIĄTEK - Pogoda bez zmian. Temperatura w dzień 31 - 35 st. C, nocą 20 - 16 st. C. Wiatr płd.-wsch. 1 - 4 m na sek.

TEMATEM 59. GOROLSKIGO ŚWIĘTA JEST ŚWIĄT DZIECKA

Jak już informowaliśmy, tegoroczne 59. Gorolski Święto, które z podtytułem Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne odbędzie się w dniach 4-6 sierpnia w jablonkowskim Łasku Miejskim, będzie trwało aż trzy dni. Piątkowa część »Gorola« rozpocznie się o godz. 17.00 i będzie się nazywać »Nie jny z naszi dzichty«.

Autorami scenariusza piątkowego programu są: kierowniczka jablonkowskich młodzieżowych i dziecięcych kapel ludowych, **Krystyna Mruzek**, oraz szef Izby Regionalnej im. Adama Sikory, prezes Ogniska Oddziału Górali Związku Podhalań (oba działają przy jablonkowskim MK PZKO), **Leszek Richter**.

- Do przedłużenia »Gorola« o jeden dzień skłoniło nas kilka spraw - wyjaśnia prezes jablonkowskiego Koła, **Jan Rytko**. - Chcieliśmy przede wszystkim nieco zmienić formułę tej imprezy, która w przyszłym roku obchodzić będzie 60-lecie. Druga

sprawa: nasi partnerzy ze Stowarzyszenia Folklorystycznego RC zapewнили nas, że 3-dniowy festiwal zaliczany jest już do wyższej kategorii i można nań otrzymać wyższą dotację z resortu kultury.

L. Richter zaś dodaje: - Ale najważniejsze jest

Piątek nie tylko z »naszi dzichty«

to, że w ten sposób będziemy mogli zaprezentować więcej naszych zespołów, zwłaszcza tych młodszych, które sięgają po najwyższe laury na festiwalach w Polsce i RC. Nie chcemy organizować kolejnego konkursu, ale normalny przegląd, w którym wezmą udział młodzieżowe i dziecięce kapela ludowe, instrumentalni, śpiewacy oraz gawędziarze - bez zespołów tanecznych. A na pewno chodzi o kapele i solistów z »górnej półki«, przede wszystkim laureatów konkursów folklorystycznych.

Pierwsza część piątkowego programu, przegląd

dziecięcych i młodzieżowych kapel i solistów, odbywać się będzie pn. »Pójźce haw, gazdowie«. Jak mówią autorzy scenariusza - gazdowie to ich rodzice, dziadkowie, no i wszyscy miłośnicy folkloru, których na swój program zaprasza młodzież.

Nie tylko zaolziańska. Kto wystąpi? Koncert rozpoczyna jablonkowska »Torka« z gajdoszem **Ondřejem Pazdera** oraz ich starsi koledzy z »Lipki«. Po niej zaprezentują się »Kovaliček« i »Cvrčci« z Ostrawy, »Ošadnicka« ze słowackiej Oszczadnicy, »Gajdošská muzika« z Orawskiej Polhory oraz goście z Żywieckiego. Nie zabraknie młodych gawędziarzy, laureatów konkursu »Po cieszyńsku, po naszymu po obu stronach Olzy« - gawędami urozmaica program **Jan Samiec** z jablonkowskiej czeskiej podstawówki oraz **Barbara Jeleńnińska** z polskich Bruśników.

ciąg dalszy na str. 2

Znad Wisły

■ W porównaniu z Węgrami, Gruzini i Ukraincami Polacy wyróżniają się najwyższym poziomem satysfakcji życiowej – wynika z badania CBOS. Zadowolenie z życia wyraża 62% ankietowanych Polaków. Zadowolonych z życia jest także 56% Węgrów, 34% Ukraińców i 25% Gruzinów. 53% Gruzinów i 39% Ukraińców wyraża niezadowolenie ze swojego życia. Na Węgrzech i w Polsce poziom negatywnych ocen nie przekracza 10%. To 9% wśród Polaków i 8% wśród Węgrów. Zarówno Polacy, jak i Ukraińcy, Węgrzy oraz Gruzini za najbardziej satysfakcjonujące uznają życie rodzinne. Zadowoleni są przede wszystkim ze swoich dzieci, a w następnej kolejności ze swojego małżeństwa. Najmniej zadowolający dla mieszkańców krajów objętych badaniem jest przede wszystkim poziom uzyskiwanych przez nich zarobków. Wszyscy są stosunkowo mało optymistyczni w przewidywaniu swojej przyszłości. Polacy wyróżniają się na tle pozostałych państw, w tym Węgier, głównie poziomem zadowolenia z miejsca, w którym mieszkają (71% badanych wyraża zadowolenie), jak również z zajmowanej przez siebie pozycji społecznej (50%). Stosunkowo najlepiej jest oceniana swoje perspektywy na przyszłość (34%). Badanie przeprowadzono w 2005 roku. Brały w nim udział następujące ośrodki badawcze: gruziński GORBI, ukraiński SOCIS, węgierski TRKI oraz CBOS.

■ Premier Jarosław Kaczyński zapowiedział, że nie zakwestionuje „amnestii matulnej” zaproponowanej przez wicepremiera, ministra edukacji Romana Giertycha. Wicepremier zapowiedział, że każdy, kto zda co najmniej cztery z pięciu części matury (egzaminu pisemnego z języka polskiego, języka obcego i wybranego przedmiotu oraz egzaminu ustnego z języka polskiego i języka obcego), a łączny wynik z egzaminu wyniesie co najmniej 30 proc., zaliczy maturę i otrzyma świadectwo dojrzałości.

■ Zyta Gilowska była zdumiona, jak przy pomocy świętków dokonano w Polsce zamachu stanu i usunęto ją z rządu. Powiedziała to po zapoznaniu się z aktami jej sprawy w Sądzie Iustacyjnym. Dodała, że w aktach jest mowa o jakichś cudzoziemcach i oficerach służb PRL, których ona w ogóle nie znała. Oceniła, że materiały te nie dawały Rzeczniczce Interesu Publicznego podstaw do wystąpienia o jej lustrację. Wyraziła przypuszczenie, że chodzi o jakąś inną „Beate”, a nie o nią.

■ Antoni Macierewicz został przewodniczącym komisji weryfikacyjnej ds. Wojskowych Służb Informacyjnych. Jako wiceminister obrony narodowej „sprawuje nadzór nad całością procesu”. WSI przestaną istnieć 30 września tego roku. 1 października zaczyna zaś działać Służba Kontrwywiadu Wojskowego (SKW) oraz Służba Wywiadu Wojskowego (SWW).

■ Sejm uchwałił likwidację Sądu Iustacyjnego i urzędu Rzecznika Interesu Publicznego, przekazanie lustracji Instytutowi Pamięci Narodowej, objęcie nią nowych kategorii osób oraz rozszerzenie dostępu do teczki IPN. Za całością projektu głosowało 372 posłów, 44 było przeciw, a 3 wstrzymało się. Ustawa trafi teraz do Senatu.

■ Sąd Rejonowy w Katowicach we wtorek aresztował na trzy miesiące podejrzanych o współpracę z małą paliwową detektyw i byłego posła Samoobrony Krzysztofa Rutkowskiego. Wiceprezes sądu Joanna Sienkiewicz-Bitka poinformowała dziennikarzy o tej decyzji w katowickim szpitalu MSWiA.

Opr. (mro)

Niecytowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Chirurg podczas przygotowywania sprzętu do mieszania cementu.

Nowoczesność na ortopedii

ORŁOWA (s) – Oddział ortopedyczny szpitala w Orłowej otrzymał od sponsorów nowoczesne urządzenia do mieszania w warunkach próżni cementu niezbędnego do zafiksowania endoprotezy stawowej w kościach pacjenta. Metoda ta umożliwia znaczne przedłużenie żywotności sztucznego stawu.

Sponsorzy wybrali orłowską ortopedię z uwagi na jej wysoki poziom przeprowadzanych w niej operacji.

Dr Tomasz Knybel, ordynator oddziału, powiedział nam, że masa cementowa wymieszana w warunkach

próżni ma wielokrotnie lepsze właściwości mechaniczne, a wiele bardziej skutecznie łączy poszczególne elementy stawu i wykazuje mniejszą łamliwość. Nowa metoda przygotowania cementu jest więc dobrodziejstwem dla pacjentów, jako że taką masą zafiksowany sztuczny staw ma o jedną trzecią przedłużoną żywotność, co umożliwia odwołanie terminu drugiej operacji, bądź też ją całkowicie wyklucza.

Oddział otrzymał też nowoczesne urządzenia do puknięcia rany opera-

cyjnej, który działa pod ciśnieniem. Wysokie ciśnienie powoduje, że w ten sposób pukana powierzchnia kości nieporównanie lepiej łączy się z cementem. Aparatura ta umożliwia skuteczną usunięcie z rany niepożądanego kostnych odprysków i resztek cementu.

Ortopedia w Orłowej należy do najlepiej wyposażonych w regionie. W skali roku przeprowadzi się tam 1800 zabiegów operacyjnych, w tym ponad 400 wymian stawów. Jako jedna z niewielu jest czynna non-stop, co jest niezwykle cenne zwłaszcza w przypadku urazów powypadkowych, kiedy szybka interwencja chirurga jest sprzymierzeńcem skuteczności leczenia.

»Viadrus« dla Polski

BOGUMIN (mro) – Zakład techniki grzewczej „Viadrus” w Hucie i Druclarni planuje w tym roku wyraźnie zwiększyć eksport do Polski. Na podstawie umów wyeksportuje do kraju nad Wisłą produkcję wartości ponad 118 mln koron. Asortyment zdominują kotły grzewcze do małych i średnich obiektów. W roku minionym na polski rynek poszło prawie 5 tys. kotłów za 54 mln koron.

W Polsce w zeszłym roku sprzedano blisko 85 tys. kotłów, co daje „Viadrusowi” 5,8-proc. udział na rynku – poinformował nas Ronam Boczek, dyrektor zakładu. Polacy podobno chętnie kupują od bogumińskiej spółki także żelwne kaloryfery i odlewki żelwne robione na zamówienie. W zeszłym roku ich sprzedaż zamknęła się kwotą 24 mln koron.

„Viadrus” sprzedaje swoją produkcję do 40 krajów świata. W ub. roku zarobił na tym 901 mln koron. W tym roku wartość jego eksportu osiągnie 960 mln koron.

Piątek nie tylko z »naszi dzichty«

Dokończenie ze str. 1

Autorem scenariusza drugiej części piątkowego programu pt. „Był tu jedyn gajdosziczek”, która rozpocznie się o godz. 19.00, jest sam Richter. Będzie to przegląd tradycyjnych i unikatowych ludowych instrumentów muzycznych. Na scenie wystąpią multiinstrumentalista Jan Macoszek z Istebnej, zołziańskie kapele „Bukof” i „Polynica”, właskie zespoły „Gajdośi z Kopanic” i „Solani”, kuszka „Buková muzika”, bracia Byrtkowie z Pewli Wielkiej, niesprecyzowane jeszcze kapele z Żywiecczyny i Orawy oraz „Walasi” z Istebnej. – Są to wiaściwie wykonawcy z całego huku karpackiego, do którego dotarli przed wiekami woiwscy pasterze – mówi Richter.

Ponadto w Lasku Miejskim reprezentuje się Zespół Folklorystyczny „Podpolanec” z Detvy. Program zakończy

„Muzykula”, czyli „gorolski muzykowanie przy wiatrach”, na którym prym powiedzie jablonkowska kapela „Nowina”.

– Watry, czyli duży ogniska, będą aż trzy. Przed sceną, w centrum Lasku oraz w jego tylnej części – poinformował nas prezes. – Ktoś może się zapytać: ogniska w lesie, w czasie suszy? Wszystkich może uspokoić. Strażacy wszystko będą mieli pod kontrolą.

Jako że piątkowa impreza poświęcona będzie dzieciom i młodzieży, aż do godz. 20.00 na terenie Lasku Miejskiego nie będzie można kupić alkoholu. – Poza tym stoiska góralskie będą czynne normalnie. A czy obawiamy się, że w piątek do Lasku Miejskiego przyjdzie mało ludzi? Raczej nie... Liczymy na to, że atrakcyjny program przyciągnie do Jabłonkowa wielu miłośników folkloru – dał wyraz swemu przekonaniu Rytko.

JACEK SIKORA

Piekawostki

Muzeum ściągawek

Na uniwersytecie w Sofii – najstarszej bułgarskiej wyższej uczelni – powstaje muzeum... ściągawek. Na powstanie wpadł dziekan wydziału historycznego uczelni, prof. Iwan Ilczew, kiedy na tegorocznych egzaminach wstępnych na historię złapano aż 27 ściągających. Nadal najbardziej rozpowszechniona jest ściągawka papierowa, zwana po bułgarsku „pisztow” (pisłotek) – długi, zwinięty w harmonijkę wąski kawałek papieru. W ciągu dwuletniej pracy na uniwersytecie prof. Ilczew widział już ściągawki w profczołach, przywiązane gumką kartki, które same wracają do kieszeni, długie teksty napisane na rękach, kartki z dziwnymi kodami, których opanowanie jest trudniejsze od nauczenia się danego przedmiotu. W ostatnich latach zaczęto masowo stosować telefony komórkowe i MP3, chociaż jeszcze w latach 70. dokony-

wano prób dyktowania z pobliskich pomieszczeń. W tym roku egzaminatorzy spotkali się z dwiema jednakowo brzmiącymi pracami. Zainteresowanie nimi wzbudziło użyte w obydwu nietypowe słowo. Autorów nie złapano na gorącym uczynku, a uznane za nieważne obydwą opracowania trafią do muzeum.

Powiększą państwo

Księstwo Monako postanowiło powiększyć swoje niewielkie terytorium, budując sztuczny półwysp. Monako jest drugim po Watykanie najmniejszym państwem świata. Powierzchnia tego liczącego około 30 tys. mieszkańców państwa-miasta wynosi niecałe dwa kilometry kwadratowe. Wkrótce księstwo przybędzie blisko 300 tys. m kw. ziemi. Ogłoszono bowiem przetarg na budowę sztucznego półwyspu w pobliżu słynnego kasyna w dzielnicy

Monte Carlo. Na platformie powstałaby zarówno budynek mieszkalny, jak i szkoły, sklepy, plaża i port jachtowy. Półwysp ma powstać w ciągu 10 lat. Projekt musi spełniać surowe wymogi ochrony środowiska. Inwestycja ta ma zaradzić niedoborom ziemi pod budowę nowych mieszkań.

Uwaga, pyton!

Półtorametrowy pyton wywołał panikę na poczcie w Mechernic (zachodnie Niemcy), gdy usiłował wypelznąć z przygotowanej do wysłania paczki – poinformowała niemiecka policja. Dotychczasowa właścicielka węży sprzedała go na aukcji internetowej. Do nowego domu chciała go wysłać w paczce opatrzonej ostrzeżeniem: „Uwaga! Szkoła”. Pracownicy poczty nie mieli pojęcia co znajduje się w paczce. Jej zawartość odkryli dopiero gdy pudełko zaczęło się ruszać.

Jarmark pod Godulą

LIGOTKA KAMERALNA (kor) – Bardzo atrakcyjnie zapowiada się program VII Jarmarku Ligockiego, który odbędzie się w sobotę 29 bm. na placu za Domeną Kultury, gdzie staną liczne stoiska oraz estrada. Na niej wystąpią zespoły z naszego regionu oraz goście z Polski i Słowacji.

Początek programu o godz. 10.00. Wystąpią kolejno orkiestra dęta zboru ŚKEAW, mażoretka „Impuls Dance Group” z Bogumina oraz dzieci z ligockiej i gnojnickich szkół.

W popołudniowym bloku zaprezentują się zespoły „Radhość” z Różnowa, „Radosi” z Bogumina, „Kanafas” z Cz. Cieszyna oraz ZPiT „Olza”. Z Polski przyjadą „Dankowice”, ze Słowacji terchowski „Chotár”.

Jarmark zakończy dyskoteka oraz koncerty kapel „Revival The Beatles” i „Revival Team”.

Imprezie towarzyszyć będzie Wystąpią Rowerowy pod Godulę oraz wernisaz wystawy pt. „Gminy polskie czone Stonawką”, na której zostaną zaprezentowane prace wybrane na konkurs plastyczny „Krajobraz wokół nas”.

Uwiną się do jesieni

JABLONKÓW (kor) – Rada wybrała firmę, która wybuduje w mieście kilka nowych obiektów sportowych. Jest nią ostrowski „Tchas”, który prace rozpocznie na przełomie lipca i sierpnia, zakończy w jesieni.

Zrekonstruuje boisko szkolne na Olza, które otrzyma nową nawierzchnię i bieżnię. Poza szkołami z boiskami będą mogły korzystać organizacje społeczne. Na miejskiej pływalni powstanie pole do mini-golfa oraz pastelinowy „tarzanland”.

Koszty szacuje się na ok. 17 mln Kč. Dotacja z UE wyniesie 12 mln Kč.

GOROLSKI ŚWIĘTO 2006

Zagraj o darmowe bilety

Chcesz zdobyć dwa darmowe bilety na wybrany przez siebie dzień Gorolskiego Święta? Nic prostszego – dziś druga runda naszego konkursu. Przypominamy, że wyłaczyciel powiadzieli prawidłowo na jeden z trzech pytań (pierwsze pojawiło się we wtorkowym numerze, drugie pytanie drugie, a 3. zamieścimy w sobotę). Rozwiązanie na kartce dołączonym kuponem (oryginałnym, nie skopiowanymi) oraz imieniem, nazwiskiem i adresem (ew. numer telefonu) należy wysłać do redakcji poczty lub przynieść osobiście. W wypadku drugiego pytania – najpóźniej w poniedziałek do godz. 12.00. W każdej rundzie wśród uczestników konkursu wylosujemy zgodnie z zasadami właścicielki dwu wejściówek.

Pytanie nr 2:

Jak się nazywa gwiazdca, który na Gorolskim Święcie zastąpił swoich sławnych poprzedników – Władysława Niedobę (Jury Grónia), Ludwika Cieniacha (Mazowiec) i Władysława Młynka (Hadam i Strój zby)?

Na szczęście jeden z pracownic poczty miał doświadczenie w obsłudze się z węzami i udało mu się zamknąć usiłujące wykonać swoje zawołanie stworzenie w innym pojemniku. W Niemczech wywołanie pytona wciąż nie jest przestępstwem. Policja zbada jednak, czy właściciel zwierzęcia nie obchodzi się o niego nieodpowiednio.

Antyrakotwórcze bikini

Kanadyjska firma Solestroma wprowadzi w przyszłym miesiącu na rynek nowy model bikini, wyposażony w miernik promieniowania ultrafioletowego (UV) oraz alarm, który powoła do użytkownika, że nadmierne promieniowanie słoneczne. Towarzystwo Onkologiczne twierdzi, że najlepszym środkiem zapobiegającym rakowi skóry jest po prostu unikanie nadmiernej wystawienia na promienie słoneczne.

KLEMENS SŁOWIOCZEK JEST JUŻ ZMĘCZONY BERLINEM

Wracam do Stonawy!

Od piętnastu lat, odkąd Klemens Słowiocek – bas Opery Komicznej w Berlinie, stonawianin z pochodzenia – jest członkiem zmieniającego się co roku grona artystów wypełniających programy koncertów odpustowych w kościele Matki Bożej w Stonawie, „Głos Ludu” dość uważnie śledzi kolejne etapy kariery zawodowej pana Klemensa i odnotowuje niektóre wydarzenia w jego życiu osobistym.

Tak więc uważny nasz Czytelnik już wie, że bas z Berlina nie mając szans na przeprowadzkę „na starość” w rodzinne strony, gdyż jego domek rodzinny na stonawskim Bąkowie padł ofiarą działalności górniczej, kupił sobie chatkę góralską na Filipce, która umożliwiała mu doraźne ucieczki od niemieckiego żywiołu i wakacyjne powroty na zaolziańską Ojcowiznę.

Ostatnio dotarła do nas zaskakująca wiadomość. Że Słowiocekowi poszczęściło się wreszcie, gdyż znalazł lokum, które zapewni mu stały meldunek w rodzinnej Stonawie.

W odpustową niedzielę zagadaliśmy pana Klemensa w tej sprawie.

– Stonawianinem jestem już co prawda od stycznia – powiedział nam artysta – ale w moim nowym mieszkaniu przebywam jeszcze bardzo rzadko, gdyż mam w nim tylko jeden mebel. Łóżko. Po prostu obowiązki w Berlinie nie pozwalają mi na to, aby się w nim w pełni zadomowić. Korzystam z niego tylko wtedy, kiedy mam zajęcia na Uniwersytecie Ostrawskim, a ściślej w jego Instytucji Studiów Artystycznych, gdzie otrzymałem etat profesora Stwierdów. Tak więc na razie żyję między Ostrawą a Berlinem, a do Stonawy wracam od czasu do czasu, aby się wypaść. Ale coraz bliżej jest już moja decyzja o definitywnym opuszczeniu Berlina i przeniesieniu się do Stonawy. Zaczęło od przeprowadzki mebli... Zbyt długo już tam byłam, aby nie poczuć się znużonym Niemcami i aby nie sprawić sobie wreszcie przyjemności w postaci powrotu na swoją ziemię... Żona, niestety, jeszcze jakiś czas pozostanie w mieście Bayreuth, gdzie ma angaż w tamtejszej operze, córka jest na trzecim roku prawa na Uniwersytecie Humboldta. Dziękuję na spore

Prof. Klemens Słowiocek przysłuchuje się uważnie występowi Teatru Spółki pod czas koncertu w stonawskim kościele. W głębi baryton Jan Nedoma. Oboje są uczniami K. Słowiocka.

odległości, ale nie aż tak daleko, aby przeskadzało nam to w czestym widywaniu się... Najazutro po odpuscie ruszamy do żony, bo w Bayreuth rozpoczyna się Festiwal Wagnerowski. (s)

FOT. KAZIMIERZ SANTIARIUS

Nasi w Ustroniu

»TWÓRCZA OBECNOŚĆ POLAKÓW NA ZAOLZIU«

Pod takim tytułem przebiega cykl wystaw plastycznych zaolziańskich twórców oraz spotkań z ciekawymi ludźmi Zaolzia, zamierzony na cały rok 2006, który ma miejsce w Oddziale Muzeum Ustrońskiego „Zbiory Marii Skalkickej” w Ustroniu. Jest to muzeum bibliofilskie o kierunku artystycznym, kontynuujące w swoim zakresie tradycje „Klubu Propozycji”. Pomysłodawczynią i realizatorką cyklu jest prowadząca Oddział Irena Maliborska.

Temat twórczej aktywności Polaków na Zaolziu cieszy się w Ustroniu dużym zainteresowaniem uczestników spotkań, co ma też odbicie w lokalnej prasie. Cykl rozpoczął w styczniu wykład prof. Daniela Kadłubca pt. „Gody, czyli Boże Narodzenie na Śląsku Cieszyńskim”. Z kolei nastąpiło spotkanie z Leszkiem Richterem, prezesem Sekcji Ludoznawczej ZG PZKO, na temat Jabłonkowa wraz z prezentacją muzyczną. Popołudnie z dyrektorem i aktorami Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego z Cz. Cieszyna, Karolem Suszką, odbyło się pod hasłem „Minęło już 55 lat, a my wciąż jesteśmy młodzi”. W imprezie pt. „Z pieśnią przez Zaolzie” uczestnicy wzięli z ochotą udział w wspólnym śpiewaniu wraz z przygrywającymi Danielem Kadłubcem i Józefem Wierzgonem. Oprawą plastyczną wszystkich tych spotkań były dwie wystawy: akwafort Bronisława Liburdy oraz plakatu teatralnego „Sceny Polskiej”.

W maju i czerwcu zaprezentowano w Oddziale Muzeum Ustrońskiego piękną wystawę „Jabłonków na szkle malowany Antoniego Szyprca”. Wernisaż z udziałem twórcy był okazją do porozmawiania o jego licznych i słachetnych pasjach. Od serca zagrał artystycznie zespół regionalny z Cieszyna „Torka”.

„Polacy na Zaolziu dawniej i dziś” – pod tym tytułem odbyło się ostatnio bardzo zastanawiające spotkanie z Józefem Szymeczkiem, prezesem Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, na temat tożsamości zaolziańskich Polaków. Aktualnie zaś zaainstalowane zostały fotografie Zaolziańskich Towarzystwa Fotograficznego pt. „Grupa Dziesięciu z Zaolzia”. Tych dziesięciu to: Kazimierz Branny, Kazimierz Jaworski, Zdenek Kantor, Radek Krygiel, Bogdan Krzywoń, Bruno Michalik, Wiesław Przeczek, Milan Przybyła, Marek Santarius i Adam Szop.

Najbliższe plany to: „Malinowy świat Anieli Kupiec” – promocja m.in. jej najnowszej książki „Po naszymu – pieszo i na skrzydłach”, następnie spotkanie z wieloletnim prezesem Macierzy Szkolnej Januszem Brannym na temat polskiego szkolnictwa na Zaolziu. Pisarz Jan Szymik przedstawi twórczość i sylwetkę „zaolziańskiego Kolberga” Józefa Ondrusza. Zaprezentowane będą wystawy: malarstwa Oskara Pawlusa oraz ekslibrisu Zbigniewa Kubeczki. Liczy się też na spotkanie z redaktorami miesięcznika „Zwrot”. Może pozwolić się zaprosić poeci, jak Renata Putzlacher czy Kazimierz Kaszper. A na zakończenie cyklu proponuje się wigilijne spotkanie z jedną z polskich rodzin z Zaolzia. O tej ciekawej i spontanicznej inicjatywie będziemy odtąd w „Głosie Ludu” informować. Wstęp na wszystkie imprezy w Oddziale pod znakiem „Klubu Propozycji” jest wolny, ale kto chciałby wziąć udział w „zaolziańskim” cyklu, ma czas jeszcze tylko pół roku! (j)

»KOJKOWICE. MONOGRAFIA MOJEJ WSI RODZINNEJ«

Wychodzenie z mroków niewiedzy

W pierwszych dniach lipca br. ukazała się monografia Kojkowic – niewielkiej granicznej wsi wchodzącej w skład miasta Trzyczka. Jej autorem jest rodak kojkowski, historyk dr Stanisław Zahradnik (Stanisław Zahradnik, Kojkowice. Monografia mojej wsi rodzinnej, Trzyniec 2006, ss. 128, il.).

Jest to już druga pozycja poświęcona tej miejscowości; pierwsza to Wioska Kojkowice na Śląsku, jej założenie i rozwój, Szkic historyczny i społeczno-gospodarczy ze wsi Śląskiej z ilustracjami, Bielsko 1924, ss. 55. Jej autorem jest Jasio Zahradnik, ale to nie krewny Stanisława.

W roku 2004 ukazała się obszerniejsza monografia Stanisława Zahradnika poświęcona Ropicy w wersji czesko-polskiej, której wydawcą był Urząd Gminy w Ropicy. Radni miasta Trzyczka widocznie nie czują potrzeby łożenia środków finansowych na podobne publikacje dotyczące miejscowości wchodzących w skład tzw. wielkiego Trzyczka (także na mapach Trzyczka zabrakło miejsca na naniesienie na nich całoci obszarów Końskiej, Kojkowic, Lesznej Dolnej, Gutów i Oldrzychowic...), toteż autor zmuszony był w znacznym stopniu sam pokryć koszty druku publikacji. Ze względu na to mogła się ona ukazać tylko w wersji polskiej.

Autor z wrodzoną sobie dokładnością potraktował opracowanie historii swej rodzinnej wsi, na ile pozwoliły mu na to skąpe materiały źródłowe. Pierwsza wzmianka o „Kojkowiczach” pochodzi z roku 1457, które jako samodzielna gmina powstały dopiero w roku 1776, w roku 1960 zaś pozbawione zostały samodzielności, wchodząc w skład miasta Trzyczka. Aktualnie miejscowość ta nie posiada już takich podstawowych instytucji wiejskich, jak szkoła, sklep, restauracja, a nawet swego przedstawiciela we władzach miejskich. Posiada jednak wybitnego rodaka, który utrwał jej skromne, lecz ciekawe dzieje, scalając w jedną całość rozproszone fakty historyczne.

W ogólnej charakterystyce przedstawił autor podstawowe informacje o położeniu, nazwie, językach urzędowych i pieczętkach gminnych, zmianach przynależności, właścicieli wsi itp.

Drużną część publikacji zawiera krótki przegląd ważniejszych dat odnoszących się do Kojkowic:

1848 – Wiosna Ludów, 1906 – manewry cesarskie na Górze Kojkowskiej oraz budowa szkoły, 1914 – założenie Ochotniczej Straży Pożarnej, 1920 – założenie cmentarza, 1933 – wielka powódź,

1960 – utrata przez gminę samodzielności, 1961 – zamknięcie miejscowej szkoły czeskiej i polskiej, 1986 – otwarcie domu kultury, 2003 – instalacja na cmentarzu dwu dzwonów.

W trzeciej części znajdzie czytelnik publikacji dane dotyczące stanu liczebnego mieszkańców, warunków mieszkaniowych i spisu ludności w roku 1991, struktury narodowościowej, zwyczajów miejscowej ludności itp.

W części czwartej znajdują się informacje o życiu religijnym mieszkańców oraz cmentarzu kojkowskim.

Piątą część dotyczy szkolnictwa i oświaty – szkoła polska istniała tu od 1906 roku, czeska od 1932, niemiecka podczas okupacji hitlerowskiej.

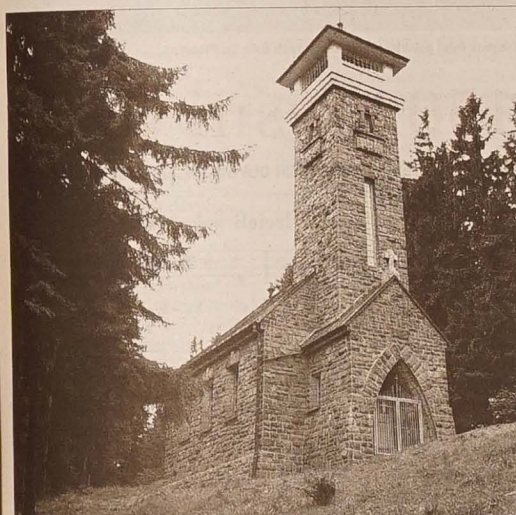
Ponad 30 stron zawiera najobszerniejszy rozdział nazwany krótko – Organizacje. Przedstawione tutaj zostały różne organizacje istniejące w Kojkowicach. A więc Kółko Rolnicze, OW KPCz, Spółkowa Kasa Oszczędności i Pożyczek, Ochotnicza Straż Pożarna, Gminna Rodzina Opiekuńcza, Macierz Szkolna, czeska Śląska Macierz Oświaty Ludowej itp. Z powojennych: Jednolita Spółdzielnia Rolnicza, organizacje młodzieżowe, polityczne, drużyny sportowe i najbardziej zasłużone Miejsce Koło PZKO.

W rozdziale siódmym autor zaprezentował w skrócie sylwetki zasłużonych kojkowiczów. Są to: Paweł Kajzar z Kopca (1854-1931), Paweł Kajzar z Doliny (1877-1946), Paweł Koźdoń (1855-1914), Andrzej Hławiczka (1866-1931), Paweł Fox (1874-1961), Jan Zahradnik (1883-1954), Jan Ofiok (1887-1963), Karol Kajzar (1899-1978), Leo Waloszek (1899-1979), Antoni Waloszek (1933), Paweł Gajdzica (1904-1983), Jan Gojniczek (1918-1990), Józef Stebel (1930-1961). Tu bezsprzecznie należy się także miejsce autorowi publikacji, urodzonemu w roku 1932.

Publikację zamykają załączniki oraz kolorowe zdjęcia współczesne. Książka naturalnie jest bogato ilustrowana licznymi czarno-białymi zdjęciami dokumentalnymi.

Cieszy fakt, iż coraz więcej naszych zaolziańskich miejscowości wylania się stopniowo z mroków niewiedzy, że aktualne i przyszłe pokolenia mieszkańców tych miejscowości dzięki nim zyskają te wiedzę w miarę obiektywną lub stale jeszcze zakłamaną. Publikacji Stanisława Zahradnika ten ostatni epitet nie dotyczy. Autor wielu cennych opracowań historycznych tym razem, już całkiem prywatnie, swą uwagę poświęcił swej rodzinnej wsi.

KAZIMIERZ JAWORSKI

Kaplica św. Anny na Kozubowej.

W NIEDZIELĘ KTO ŻYW ODWIEDZI KOZUBOWA

Odpust z okazji św. Anny

Na Górze Kozubowa odbędzie się w niedzielę 30 bm. tradycyjny odpust. Msza w języku polskim została zaplanowana na godzinę 10.30, natomiast czeskie nabożeństwo już na godzinę 9.00. I tym razem nie zabraknie najróżniejszych stoisk z napojami, przysmakami i odpustową tandetą.

Odpusty na Kozubowej odbywają się od roku 1937, kiedy wzniesiono tam kaplicę pod wezwaniem św. Anny. Jako budki użyto beskidzkiego piaskowca. 15-metrowa wieża z jednym dzwonem była niekiedy udostępniana jako wieża widokowa. Nabożeństwa w kaplicy odbywają się zaledwie kilka razy w roku.

W odpust, na Sylwestra oraz z okazji św. Jadwigi w połowie października. Głównym inicjatorem budowy był ksiądz Rudolf Płoszek z Gnojnika.

Kaplicę, która na razie nie jest obiektem zabytkowym, upodobał sobie bardzo bp ostrawsko-opawski František Václav Lobjkovicz.

Z kościołem lat 90. ub. stulecia kapliczkę poddano kompleksowej rekonstrukcji, na którą oprócz wiernych pieniędzy ofiarowały również okolice gminy. Zdaniem Jana Korzenego, historyka regionalnego z Łomnej Dolnej, nazwa Kozubowa powstała od nazwiska Kozub. Miał to być pasterz owiec, który miał pasć swe stada właśnie na zboczach tej góry. Tam też rzekomo stał jego szalas.

Korzenny wybrał również, iż nazwisko Kozub było znane już w XIV w.

Na Kozubowej przed 77 laty powstało schronisko, którego budowę zainicjowało Polskie Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski”. Jednakże w roku 1973 obiekt doszczętnie spłonął. Natomiast aktualne schronisko, pochodzące z roku 1986, nie licuje z górkim krajobrazem, jak to, które z typową dla przedwojennego pokolenia ofiarnością i zapalem wybudowali polscy turyści.

Na Kozubową prowadzi kilka szlaków turystycznych. Na szczyt można dojść z wszystkich okolicznych gmin. Z Milikowa, Koszarzysk, Bocconowic i Łomnej Dolnej.

CZESŁAW GAMROT

Przed Gorolskim Świętem

– Najpierw było się trzeba trochę wspiąć pod górę, ale opłaciło się. Bo potem wyszliśmy na taką porębę, a tam coś niesamowitego! – opowiadała Ludmiłka. – To już nie były niziutkie krzaczki. To były krzaczyska! Ogromne! A borówki na nich... mmmm! Duże jak, jak... jak największe ostrzyżyny!

– Już myślałem, że jak pomidory. Albo dynie – odburknął niezbyt grzecznie Głosik.

– A jakie smaczne! Mówię ci, wspinałem – Ludmiłka zdawała się nie dostrzegać kwaśnej miny brata.

– Tak, wiem: miód, nektar i marmazja – stwierdził Głosik. Tym razem nie dało się już nie zauważyć jego złośliwego tonu i Ludmiłka wpadła z zachwytem w smutek.

Och, Głosiku! Dlaczego jesteś taki niemily? Przecież ja tylko opowiadałam jak fajnie było na borówkach.

– No właśnie!
– Co: no właśnie?
– Tobie było fajnie, a ja musiałem tutaj siedzieć. Zupełnie sam!
– Ale to nie moja wina! Przecież cię ostrzegałam, że to się źle skończy, kiedy siedziałeś cały dzień na słońcu przy basenie.

– I skończyło się – musiał przyznać Głosik. – Znowu miałaś rację. Gdyby chociaż raz wyszło na moje... Poszedłbym sobie z Kropką na borówki, a ty musiałabyś zostać w cieniu i pić gorzką herbatę...

– Ojej! Ludmiško, ja tylko żartuję! – zawołał Głosik po chwili widząc smutne spojrzenie siostrzyczki.

– Te twoje gupie żarty wcale nie są śmieszne! – zachnęła się Ludmiłka.

– Nie gniewaj się już! Opowiadaj mi jeszcze – prosił Głosik. – Co było dalej?

– Zaczęliśmy zbierać. Zbierali wszyscy. Mamy, tatusiowie i dzieci.

– I nic, tylko cały czas zbieranie? – niedowierzał Głosik.

– Jeszcze widzieliśmy wiele ptaków i jaszczurkę i piękne motyle, ale zbieranie było najważniejsze, bo tych borówek trzeba bardzo dużo.

– Tak? A po co?
– Na kolacze. Kropka mówiła, że będziemy je piekli za tydzień.

– Dopiero za tydzień? – zdziwił się Głosik.

– Pewnie! Muszą przecież być świeże i smaczne na „Gorola”.

– „Gorol”!!! Zupełnie zapomnia-

Pomidor

Pan pomidor włoży na tyczkę I przedrzeźnia ogrodniczkę.
„Jak pan może, Panię pomidorze?!”

Oburzyło to fasole:
„A ja panu nie pozwolę!
Jak pan może, Panię pomidorze?!”

Groch zzieleniał aż ze złości:
„Ze też nie wstyd jest waszności,
Jak pan może, Panię pomidorze?!”

Rzepak także go zagadnie:
„Fe! Niedobrze! Fe! Nieładnie!
Jak pan może, Panię pomidorze?!”

Rozgniewały się warzywa:
„Pan już trochę nadużywa.
Jak pan może, Panię pomidorze?!”

Pan pomidor zawstydzony,
Cały zrobił się czerwony
I spadł wprost ze swojej tyczki
Do koszyczka ogrodniczeki.

Jan Brzechwa

łem! To już za tydzień! – Głosik od razu poczuł się w pełni sił. – Hohoho! Tralala! Pójdę tam i ja!

KROPKA

TU KIEDYŚ UCZONO POLSKIE DZIECI

(78)

Mosty koło Cz. Cieszyna

Szkola, w której nauczano po polsku i po niemiecku, istniała w Mostach już w 1838 r. Tutejsze dzieci uczęszczały też do szkół w Mistrzowicach i Kocobędzu. W roku 1870 w gminie stanął murywany parterowy budynek szkolny. Szkoła była jednoklasowa, z polskim językiem nauczania. Korzystali z niej młodzi katolicy. Dzieci ewangelików chodziły nadal do Mistrzowic.

Pierwszym kierownikiem a zarazem nauczycielem był Józef Danecki. W szkole uczył 39 lat. W 1909 r. w centrum gminy wzniesiono okazały piętrowy gmach szkolny. Jego budowniczym był Fritz Fulda z Cieszyna, który miał w Mostach swą cegielnię. Wrócić potem zmarł. Na parterze budynku szkolnego mieściły się dwa mieszkania dla nauczycieli, natomiast na piętrze dwie obszernie izby lekcyjne, kancelaria oraz gabinet.

W 1922 r. w Mostach otwarto szkołę czeską, którą ulokowano w budynku szkoły polskiej. W dziesięć lat później Macierz Szkolna uruchomiła w gminie polskie przedszkole, nazwane wówczas ochronką. Umieszczono je również w obiekcie szkoły. Po wybuchu II wojny światowej szkoła zanikła, a jej kierownik, Hubert Tarsarczyk, musiał opuścić mieszkanie. Okupację przeżył na robotach przymusowych w kopalni piasku. Po wyzwoleniu otrzymał posadę kierownika szkoły w Trzyczewie.

W 1967 r. polską szkołę w Mostach zamknięto z powodu małej liczby dzieci. Uczniowie i ich nauczyciele przeszli do Mistrzowic. Natomiast klasa została zaadaptowana na świetlicę MK PZKO. Obecnie w budynku rozgościło się czeskie przedszkole.

CZESLAW GAMBOT

Budynek byłej polskiej szkoły w Mostach koło Cz. Cieszyna.

Piętra w lesie

Czy wiecie, że las można podzielić na warstwy? Nazywają się one drzewostan, podszycie i runo leśne i czasami bywają też nazywane piętrami leśnymi. Drzewostan tworzą korony drzew. W lasach, gdzie rosną drzewa jednego gatunku i w jednym wieku, składa się on z jednego piętra. Tam, gdzie rośnie więcej gatunków drzew i gdzie są one w różnym wieku, drzewostan tworzy może kilka pięter.

Warstwa z krzewów i niższych drzew to podszycie (podszycie). Na glebach ubogich podszycie stanowią jałowce, na żyzniejszych

m.in. kruszyna, jarzębina, a tam gdzie nie brak wilgoci są to np. kaliny i czeremchy. Piętro podszycia to piętro krzewów, leszczyny.

Najniższą partię lasu – runo leśne – stanowi głównie warstwa ziół (krzewinki, trawy, byliny i rośliny jednoroczne) oraz warstwa przyziemna (mchy, porosty). Runo leśne to wszelkie mchy, trawy, paprocie oraz małe krzaki typu borówki. Wiosną kwitną tu zawilce, przylaszczka. Występowanie trzech pięter roślinności jest w lesie rzeczą naturalną i konieczną do jego zrównoważonego rozwoju.

Opracowała: KROPKA

Płynie Wisła, płynie...

Początek rzek bierze się z topniejących lodów i śniegów położonych wysoko w górach. Woda tworzy najpierw małe strugi i strumyczki, które spływają coraz niżej i łączą się ze sobą. Stopniowo zamieniają się w rwące potoki tworzące rzekę. Prąd płynący w nich wody nieustannie rzeźbi skorupę ziemską tworząc krajobraz.

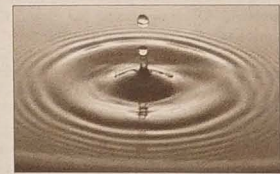
Strumyki powstają też w miejscach, gdzie wody gruntowe wydostają się na powierzchnię tworząc źródła. Potoki wody źródlanej wzbogaconej opadami deszczu czy śniegu łączą się ze sobą i spływają do morza.

Rzeki w terenie górzyszym są bardzo porwiste, a woda w nich jest czysta i zimna. Wiją się wśród stromych wąwozów i dolin, przemieniając się niekiedy we wspaniałe wodospady.

Najdłuższą rzeką w Polsce jest Wisła. Jej długość wynosi 1047 kilometrów. Wypływa ona bardzo blisko naszych terenów, w Beskidach na zboczach Baraniej Góry, nieco poniżej jej szczytu, na wysokości około 1100 metrów nad poziomem morza. Początkowy bieg Wisły tworzą dwa główne potoki – Czarna Wisielka i Biała Wisielka, które w pobliżu miejscowości nazwanej również Wisłą łączą się ze sobą. Powstaje tak rzeka Wisła, która po drodze do morza stopniowo zbiera wody ze swych dopływów i staje się coraz większa i szersza. Jej górnymi dopływami są: Soła, Skawa, Raba, Dunajec, Wisłoka i San. Najwięcej dopływów Wisły jest po jej prawej stronie. Największymi dopływami prawobocznymi są: Narew z Bugiem oraz San i Wieprz, a lewobocznymi Pilica, Nida, Bzura i Brda.

Niedaleko ujścia do Bałtyku Wisła dzieli się na dwie odnogi Nogat i Leniwkę. W tym miejscu płynie ona bardzo wolno, a jej wody zostawiają nawet bardzo drobny osad. Z tych drob-

nych osadów zbudowane są Żuławy. Żuławy to osuszone i chronione wałami przed zalewem wód rzecznych urodzajne gleby, na których uprawia się zboża i rośliny pastewne.

Drugą największą rzeką w Polsce jest Odra. Jej długość wynosi 854 kilometry, w tym na terenie Polski 742 kilometry. Jest tak dlatego, ponieważ źródła tej rzeki znajdują się po czeskiej stronie granicy, w stóp góry Vysoká. Odra przepływa przez Bramę Morawską oddzielającą Sudety od Karpat. W środkowym biegu przecina Nizinę Śląską, a w dolnym biegu od roku 1945 stanowi granicę polsko-niemiecką.

Największymi jej dopływami od strony prawej są: nasza Olza, Mała Panew, Barycz, Obrą, Warta z Notecią i Ina a z lewej strony Opawa, Nysa Kłodzka, Kaczawa, Bóbr i Nysa Lużycka. Odra uchodzi do Zalewu Szczecińskiego. Należy do rzek ubogich w wodę, dlatego niezbędna jest budowa zbiorników wodnych na jej dopływach, szczególnie przydatnych w okresie suszy.

Opracowała: KROPKA

150 pieśni

(81)

ZBIÓR PIEŚNI JEDNOGŁOSOWYCH DLA MŁODZIEŻY ZEBRAŁ JERZY SAMIECZ

Przylecieli sokołowie

1. Przy - le - cie - li so - ko - lo - wie pod wi -
 śnio - wy sad, Na - ma - wia - li ku - ku - lecz - kę
 le - cieć z so - bą w świat, Na - ma - wia - li
 ku - ku - lecz - kę le - cieć z so - bą, w świat.
 Ra - da - hym po - le - cieć z wa - mi choć w naj - więk - szy
 dal, Lecz mi sa - du zie - lo - ne - go
 i gnia - zdecz - ka żal mi sa - la
 zie - lo - ne - go i gnia - zdecz - ka żal

2. Przyjechały pany swaty pod nowiutny dwór!
 Namawiali jechać z sobą dorodniejszą z cór, -
 Radabym pojechać z wami
 Choć w największą dal;
 Lecz mi matki, siostr i braci
 I ojczyzny żal! -

lotka

▲ Julia Roberts była przerażona powrotem do pracy po kilkuletniej przerwie, jaką zrobiła sobie na wychowanie dwójki dzieci. Aktorka ostatecznie zdecydowała, że najbliższą będzie zacząć od udzielenia głosu bohaterowi kreskówki. Laureatka Oscara po ukończeniu pracy nad „Ocean’s Twelve: Dogrywka” przestała grać, aby poświęcić czas bliźniakom Phinneausowi i Hazel. – *Cóż, dałam życie dwojce dzieci i znam, że urodzenie ich, a następnie porzucenie nie będzie mądrą taktyką wychowawczą – stwierdziła aktorka. Roberts otrzymała propozycję udzielenia głosu pielęgniarce, która staje się mentorem dla młodego chłopca w animacji „Po rozum do mrówek”. Ta oferta wydała jej się idealnym sposobem powrotu do pracy zawodowej. – Nie pracowałam i straciłam formę – wyjaśnia aktorka. – Uznałam, że cenny pokój z mikrofonem jest idealnym miejscem dla mnie.*

◆ Grupa U2 otrzymała pozwolenie na budowę najwyższego drapaczka chmur w Dublinie. Wieżowiec otrzyma nazwę U2 Tower. Budynek będzie miał 35 pięter oraz taras widokowy. Artysty zamierzają wykorzystać część apartamentowca na studio nagraniowe, do którego Bono i koledy z zespołu będą mieli dostęp osobną windą. Ostatnie dzieło irlandzkiego kwartetu to „How To Dismantle An Atomic Bomb” z listopada 2004 roku.

◆ Robbie Williams wybiera się na Ibiza. Nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyby nie fakt, że muzyk planuje zorganizować tam ekskluzywną premierę nowej płyty – „1974”. Ibiza słynie z klubów prezentujących muzykę elektroniczną. To prawdziwa mekka DJ-ów oraz przedstawicieli wszelakich odmian tanecznych gatunków. W takich właśnie okolicznościach przyrody, były członek Take That zamierza zaprezentować nowy materiał. Wokalista planuje wizytę na hiszpańskim wysepce 12 sierpnia. Artysta miałby być specjalnym gościem jednej z audycji BBC Radio 1 nadawanej właśnie z Ibizy. Premierę „1974” zaplanowano na 2 października. Longplay zwiastować będzie piosenka „Rudebox”, która ukaże się 4 września. (k)

Kolumnę przygotowała:

WANDA KULA

UNIKAJ STAWANIA BOSYMI STOPAMI NA PODŁODZE W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

Choroba, której sprzyja lato

Dermatofity i drożdżaki, sprawcy grzybic, mają w lecie idealne warunki do rozwoju. Ciepło, wilgotno, do szczęścia nie trzeba im nic więcej! Choroba rozwija się błyskawicznie, atakując nowe miejsca. Jeśli podejrzewasz u siebie grzybicę, nie zwlekaj z wizytą u lekarza dermatologa.

Miejsca najczęściej atakowane przez grzybicę:

Skóra głowy. Do zakażeń dochodzi często zwłaszcza u osób ze skłonnością do pocenia się. Jeśli nie są leczone, prowadzą do osłabienia mieszków włosowych.

Co je wywołuje? Drożdżaki Malassezia furfur lub dermatofity. Jak rozpoznać? Objawem zakażenia jest łupież, czyli łuszczenie się naskórka głowy (małe białe płatki opadające na ubranie). Do wizyty u lekarza powinno też skłonić wypadanie włosów.

Dłonie. Zarazić się można nawet przez podanie ręki zakażonej osobie. Najczęściej choroba przonośi się z zakażonych stóp lub innych części ciała. Sprzyja jej częste używanie rękawic gumowych, w których ręce się pocią i nagrzewają.

Co wywołuje? Dermatoftofy, drożdżaki. Jak rozpoznać? Między dwoma palcami (lub kilkoma sąsiadującymi) pojawia się zaczerwienienie lub ranka. Niekiedy, zwłaszcza w nocy, dookuczają swędzenie.

Paznokcie. Na początku choroba atakuje jeden, dwa paznokcie u stopy, potem przenosi się na następne, nawet na paznokcie dłoni. Co wywołuje? Dermatoftofy, drożdżaki. **Jak rozpoznać?** Typowa jest zmiana barwy paznokcia na żółtawą. Stają się też grubsze, matowe, zaczynają wrastać.

Jama ustna. Choroba najczęściej występuje u niemowląt, jednak może też zaatakować osobę dorosłą.

Zdarza się to rzadko. Co wywołuje? Drożdżaki Candida albicans. **Jak rozpoznać?** Na błonie śluzowej jamy ustnej pojawiają się białe plamki przypominające zsiadłe mleko.

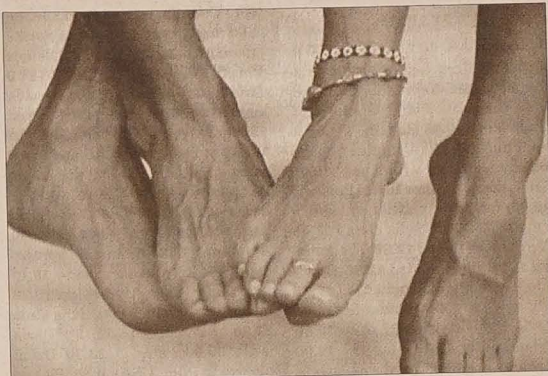
Pachwiny. Drobnostrójce przenoszą się tu z zakażonej skóry lub paznokci stóp. Atakowi grzybów sprzyja pocenie się. Co wywołuje? Dermatoftofy lub drożdżaki. **Jak rozpoznać?** Objawem choroby jest swędzenie, zaróżwienie skóry lub pęcherzyki w pachwinie.

Drogi rodne. Do zakażenia często dochodzi po zażywaniu antybiotyków, które niszczą bakterie chorobotwórcze, likwidują też przydatne bakterie kwasu mlekowego bytujące w pochwie kobiety. Zakażeniu sprzyja również osłabienie, depresja. Co wywołuje? Drożdżaki Candida albicans. **Jak rozpoznać?** Sygnałem zakażenia są białawe upławy, swędzenie lub piekący ból okolic intymnych.

Stopy. Tu najczęściej dochodzi do zakażenia. Co wywołuje? Dermatoftofy lub drożdżaki. **Jak rozpoznać?** Naskórek między palcami łuszczy się i pęka. Skóra pod palcami może być zaczerwieniona. Swędzi, zwłaszcza w nocy. Czasem pojawiają się białe pęcherze. Zmiany skórne mogą zniknąć i pojawiać się znowu.

Jak się chronić?

– Noś na co dzień białelizę w wkłóten naturalnych. – Unikaj stawania bosymi stopami na podłodze lub wykładzinie w miejscach publicznych. – Jeśli

wchodzisz pod prysznic w obcym miejscu, np. na wczasach, noś gumowe klapki. – Po wyjściu z basenu umyj i dokładnie wysusz stopy, palce przesymp talkiem. – Nie pożyczaj ręczników, butów i nakryć głowy. – W upalne dni nie wkładaj zbyt obcisłych

spodni. – W ciepłe dni nie chodź długo w obuwiu sportowym. – Nie przesadzaj ze słodyczami. Nadmiar węglowodanów sprzyja zakażeniom. – Pij jogurt naturalny z żywymi kulturami bakterii – zwiększy się twoja odporność na zakażenie grzybami. (A. B.)

Warto Wiedzieć

Jak uniknąć drugiego podbródka

Pomoga Ci w tym specjalne kremy, masaże oraz zabiegi u kosmetyczki. Możesz dużo zrobić, aby zachować ładny owal twarzy.

Nawet młode dziewczęta powinny pamiętać, że twarz nie kończy się na brodzie i krem należy wklepywać również w podbródek i szyję. Natomiast dojrzałe kobiety szczególnie powinny dbać o te miejsca, bo skóra tam jest cieńsza i wrażliwsza. Mięśnie podbródka, rzadko używane, szybciej wiotczeją i wiele pań około 50 boryka się z tym problemem. By tego uniknąć warto w podbródek wklepywać kremy przeciwzmarszczkowe i ujędrniające. Nowością na rynku kosmetycznym jest krem wyszczuplający, przeznaczony nie tylko do twarzy i szyi, ale również dla podbródka.

Domowe sposoby. Kompresy z cytryny dodają jędrności zwiótczałemu podbródkowi. Ten owoc jest bogaty w witaminę C. Do miseczek z ciepłą wodą i z zimną wodą wyciśnij sok z pół cytryny. Do podbródka przykładaj na zmianę ciepły i zimny kompres. Zabieg warto powtarzać raz w tygodniu.

Krem plus gimnastyka.

Kosmetyk наносimy całą dłonią, delikatnymi ruchami. Zawsze w kierunku ku brodzie, by nie rozciągać skóry. Następnie opukujemy podbródek

wierzołkiem dłoni. Warto później chwilę poświczyć na gymnastykę. A oto kilka ćwiczeń, które idealnie napinają mięśnie podbródka:

– wstań, głowę odchyl jak najdalej do tyłu. Zacznij poruszać szczękami tak, jakbys właśnie żuła gumę – szeroko wymawiaj samogłoski a, u, i – wysuń dolną szczękę do przodu i przesuwaj ją najpierw w prawa, potem w lewą stronę

Jeśli nie będziecie zapominały o podbródku przy codziennej pielęgnacji, zmora „drugiej” brody nigdy się nie pojawi. (A.G.)

Smaczno!

Banany w boczkach

Składniki: 2 banany – kilka cienkich plasterków wędzonego boczkach – sok

z cytryny – zielony pieprz świeży albo z zalewy.

Sposób przyrządzenia: Banany dokładnie umyć, obrać, odciąć koniec, pokroić na kawałki o szerokości plasterków boczkach, skropić sokiem z cytryny, każdy kawałek banana zawinąć w plasterki boczkach, można spiąć wykałaczką, ułożyć na ruszcie lub na tackach, grillować, tak aby boczek lekko się zrumienił, posypać rozgniecionym zielonym pieprzem (pieprz z zalewy należy uprzednio dokładnie odsączyć). (k)

METODA SKUTEKNA W TERAPII NAJRÓŻNIEJSZYCH SCHORZEŃ

Ludzie wcześniej zaczynają tańczyć niż mówić. Małe dzieci, zanim wypowiadają pierwsze słowa, chętnie poruszają się w takt muzyki. Podświadomie wyczuwają, jak wany jest taniec. To doskonale lekarstwo dla duszy i ciała, pozwala na wyrażanie wszystkich nastrojów i uczuć. Choreoterapie, czyli leczenie tańcem uznano za metodę skuteczną w terapii najróżniejszych schorzeń.

nieniu stają się bardziej wytrzymałe, mniej podatne na zmęczenie.

◆ Wzmacnia układ kostny. Wysiłek fizyczny sprzyja zachowaniu równowagi między – stale zachodzącymi w kościach – procesami twórczymi i destrukcyjnymi. W wieku późniejszym ta również często zostaje zaburzona. Stąd m.in. osteoporoza. Jak wykazują badania, odpowiednia dawka ruchu może poprawić gęstość kości o 10-15 procent.

◆ Poprawia funkcjonowanie układu krążenia. Przy spokojnym, nie męczącym tańcu skurcze serca stają się silniejsze i bardziej skuteczne. Gdy zaś tańczy się systematycznie – nawet duży wysiłek znacznie znosić z łatwością; nie duży wysiłek zaczyna znosić z łatwością; nie duży wysiłek zaczyna znosić z łatwością; nie duży wysiłek zaczyna znosić z łatwością; nie duży wysiłek zaczyna znosić z łatwością. (A. B.)

◆ Zapobiega bezsenności. Zmuszając mięśnie do pracy, usuwa ich zbyteń napięcie, powstające pod wpływem nadmiaru bodźców. Często to właśnie ono utrudnia zasypianie.

◆ Zapewnia relaks, rozładuje napięcia psychiczne. Pod jego wpływem znika złość, rozdrażnienie, żal i smutek.

◆ Chroni przed nadwagą, powodując szybkie spalanie energii. Czasem po jednym wieczorze w dyskotecie od razu udaje się ciasniej zapiąć pasek.

Jednak jest druga strona medalu. Taniec może służyć zdrowiu tylko pod pewnymi warunkami. Gdy ktoś go nie lubi, na parkiecie odczuwa wstyd, lek i najchętniej po prostu wyuciekł, to dla niego sam taniec stanowi źródło stresu. Ale nawet wtedy nie warto wytrzeć się go na zawsze. Takiej osobie potrzebny jest tylko trening. Wkrótce przekona się, że dla

niej także taniec jest źródłem przyjemności i wcale nie jest trudny. Trening przed wielkim bałem jest również potrzebny dla sprawdzenia swoich możliwości fizycznych. Wysiłek należy dostosowywać do indywidualnej kondycji. Gdy na co dzień unika się ruchu, mięśnie tracą sprężystość, szybko się męczą, a wtedy podczas „wyczynowych” tańców nie trudno o kontuzję. (PAI)

Leczenie tańcem

Telewizja

CZWARTEK 27 LIPCA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.30 Listonosz Pat (s. anim.) 8.45 Sąsiedzi (s.) 9.05 Budzik - Praca w kuchni (s.) 9.35 Tajemnica Sagali - Pojedynek magów (film pol.) 10.00 Co i jak - Konie 10.30 Reakcja 10.45 Tajemniczy świat ogrodów - Pnącza 11.10 ZUS dla ciebie 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Plebania (s.) 12.35 Dom - Kto dziś tak umie kochać (s.) 14.25 My, wy, oni 14.50 Przed Sopotem 14.55 Był taki dzień 27 lipca 15.00 Wiadomości 15.10 Klan (s.) 16.00 Zrób to (s.) 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Na celowniku (mag.) 17.30 Koniec babiego lata (film pol.) 18.25 Bulionerzy (s.) 18.50 Rok Jerzego Giedroycia 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Horoskop śmierci (film franc.) 22.05 Rok Jerzego Giedroycia 22.10 Forum 23.00 Wiadomości 23.05 Prosto w oczy 23.25 Był taki dzień 27 lipca 23.30 Trzy dni bez wyroku (film pol.) 1.10 Dzieci Arny 2.05 Był taki dzień 27 lipca.

TRZY DNI BEZ WYROKU

Film sensacyjny, Polska 1991, 100 min.
TVP 1, czwartek 27. 7., godz. 23.30
Reżyseria: Wojciech Jójcik
Występują: Artur Żmijewski, Lucyna Zabawa, Jerzy Bończak, Witold Pyrkosz, Edward Lubaszko, Tomasz Kępiński, Tadeusz Szymków i inni.

W jednym z prowincjonalnych zakładów poprawczych działa gang złożony z jego podopiecznych i kierowany przez dwóch wychowawców: Józwiaka i Andruszewskiego. Podczas pewnego napadu umiera właściciel kantoru wymiany walut. Jednym z napastników jest znakomity kasiarz Adam Niedzicki. Chłopak, nazywany przez kumpli „Mrukiem”, odbywa karę za włamanie i kradzież. Ostatni wypadek załamuje jednak Adama, który odmawia udziału w następnych napadach. Józwiak wszelkimi sposobami stara się przekonać chłopaka, by zmienił zdanie.

■ TVP 2

6.10 Pół na pół (film USA) 6.30 Ocean Avenue (film USA) 7.30 Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki (s.) 8.15 Na dobre i na złe (s.) 9.05 Śpiewające fortepiany (teleturniej) 9.55 Raj na Ziemi - Tasmania - wyspa diabłów (s.) 11.10 M jak miłość (s.) 11.55 Klinika pod kangurem (s.) 12.25 Nowe przygody Flippera (s.) 13.10 Rzykanci 14.05 Lokatorzy (s.) 14.35 Codzienna 2 m 3 15.05 Stąk miłości (film USA) 16.00 Panorama 16.15 Na dobre i na złe (s.) 17.15 Dynamo Mińsk - Zagłębienie Lubin: Puchar MiFA 19.35 Tygodnik Moralnego Niepokoju 20.10 Wakacje w domu (film USA) 22.00 Panorama 22.20 Biznes 22.45 997 - Magazyn Kryminalny 23.20 Komora (film USA) 1.10 Hiroszima - czas apokalipsy (film ang.).

■ TV KATOWICE

6.20 Echa dnia 7.25 Książki z górnej półki 7.47 Poranek jak się pać 8.05 Tropiele 8.15 Kreskówka dla dzieci 8.48 Gość dnia 9.00 Muzea

szuki na świecie - Muzeum Rodina w Paryżu 9.55 Odlotowe pasje 10.47 Gość dnia 11.45 Było, nie minęło (mag.) 12.10 Podwodna Polska - Badacze wraków 12.35 Szalejąca planeta - Zawieje i zamiecie 14.00 Gość dnia 14.15 Mazury na każdą kieszeń 14.45 Lekki z zielonej apteki 15.00 Zakrecone wakacje - Polczyn 16.00 Muzea sztuki na świecie - Muzeum Rodina w Paryżu 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Tropiele 17.00 Bliżej natury 17.50 Gramy dla was 18.00 Aktualności 18.40 Ludzie i sprawy 19.00 TV Katowice zaprasza 19.10 Kronika miejska Mysłowice 19.20 Uwaga weekend 21.00 Echa dnia 21.50 Aktualności 22.15 Niezła jazda 23.00 Patrol 3 23.30 Dzień pierwszy (film USA) 0.50 Piękne dni (film franc.).

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 7.00 Adam i Ewa (s.) 7.30 Sonic X (s.) 8.00 Dom nie do poznania (s.) 9.00 Szpital na perypetiach - Pojedynek pod choinką (s.) 9.30 Świat według Bundych (s.) 10.00 Słoneczny patrol (s.) 11.00 Joan z Arkadii (film USA) 12.00 Quizmania 13.00 Benny Hill (s.) 13.30 Szpital na perypetiach - Wystrzałowy bal (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Świat według Bundych (s.) 16.50 Dom nie do poznania (s.) 17.50 Rodzina zastępcza plus (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Pierwsza miłość (s.) 20.15 Turbulencja II strach przed lataniem (film USA) 22.10 Pała zbrodni (film pol.) 23.10 Nieustraszeni (film USA) 0.20 Biznes Wydarzenia 0.45 Dziewczyny w bikini (quiz) 2.45 Love TV 4.15 BoomBox (pr. muz.).

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Bajkowy poranek 9.00 Wyzytówka 9.25 Dziennik z Chile (s. dok.) 10.00 Wiadomości 10.05 O zwierzętach i ludziach (s.) 11.00 Komik i jego świat 11.30 Ogród to zabawa (mag.) 12.00 Wiadomości 12.30 Program muzyczny 13.30 Rekordy i ciekawostki 13.40 „Pytlifik” (s. anim.) 14.00 Wiadomości 14.05 Pód pokrywką (mag.) 14.30 „Słowacko sa nesúdi” (s.) 15.05 Vlastimil Hrabec (dok.) 15.30 Simpsonowie (s.) 16.00 Wiadomości 16.05 Bajkowe wakacje 16.40 Nie kończąca się historia (s.) 17.30 AZ-kwiz 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czeskie głowy 18.30 Mieszkać - to sztuka (mag.) 18.50 Stop 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Derren Brown: Magia i manipulacja (TV show) 20.30 Żona pilota (film kan.-USA) 22.00 Sponsor (film TV) 22.30 Wydarzenia, komentarze 22.55 Prognoza pogody, sport 23.05 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy 23.10 W biegu (pr. muz.) 23.50 Magazyn historyczny 0.20 O co walczyliśmy 1.15 Kinobox 1.40 Simpsonowie 2.00 AZ-kwiz.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Problemy rodzinne (pr. cykl) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz 11.55 Czeskie głowy 12.00 Euronews 13.05 Dramaty w naturze (s. dok.) 13.40 Kultura w regionach 14.05 Przyjaciele Zielonej Doliny (s.) 14.40 Historie z manezy 14.45 Bajkowe popołudnie 15.35 Nauka jest zabawną 15.05 Birli-bán 3/3 (bajka) 16.25 Mistrzowskie dzieła z czeskich kolekcji 16.35 Sztuczne zapłodnienie (dok.) 16.55 Czeska literatura współczesna 17.30 Telewizyjny klub nie słyszycy (mag.) 18.00 Kinobox (mag.) 18.25 Planeta Nauki (pr. cykl)

18.50 Poradnik zdrowotny 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 Blok programów sportowych 19.45 Stop 19.50 Rekordy i ciekawostki 20.00 Fotografowie (dok.) 20.55 Na pływalni z... (talk show) 21.25 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy 21.40 Klub Filmowy: Miłość Swanna (film fr.-niem.) 23.30 Muzyczna wizytówka 0.00 Apollon kwartet (pr. muz.) 0.10 Europejskie korzenie muzyczne 1.10 Słowo święte 1.15 Magazyn religijny 1.35 Magazyn chrześcijański 1.50 Blok programów sportowych 2.35 Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Szpital Dobrej Nadziei (s.) 9.25 Miejsce zbrodni (film niem.) 11.00 Wyprawa do krainy gadów (s. dok.) 11.30 To morderstwo, napisała (s.) 12.20 Terra Nostra (s.) 13.15 Na południe (s.) 14.10 JAG (s.) 15.10 Świat Dawsona (s.) 16.00 Poszukiwacze skarbow (s.) 16.50 Gliniarz z dzungli (s.) 17.40 Właśnie teraz 17.50 Colombo (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 21.00 Mój mąż zabójca (film austral.) 21.45 Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.40 Brygada (s.) 23.40 3000 mil do Graceland (film USA) 2.00 Szybka wygrana.

■ PRIMA

6.45 Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.) 6.55 Co nowego, Scooby Doo? (s. anim.) 7.20 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.30 Niepokromiona Lucia (s.) 9.25 Dzika kotka (s.) 10.25 Prima jazda 11.40 Siódme niebo (s.) 12.40 E/R (s.) 13.40 Komisarz Rex (s.) 14.40 Hunter (s.) 15.45 M.A.S.H. (s.) 16.50 Maigret (s.) 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Extra (mag.) 19.55 Inkognito (pr. roz.) 21.10 Bar (reality show) 22.10 Inwazja (s.) 23.10 Specjalistki (s.) 0.10 40. dzielnicy (s.) 1.05 Zapytaj o przyszłość 2.25 Nie ma doskonałych.

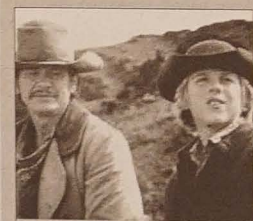
PIĄTEK 28 LIPCA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.30 Smocze opowieści (s.) 9.00 Jedynecka - Kraina kwitnącej wiśni 9.25 Tajemnica Sagali - Czarny książę 9.55 Na żywiol - Woda 10.15 Kanał E - Nasz glob 10.40 Życ w

KONIE VALDEZA

Western, Włochy/Hiszpania/Francja 1973, czas 105 min.
TVP 1, piątek 28. 7., godz. 20.15
Reżyseria: John Sturges
Występują: Charles Bronson, Jill Ireland, Vincent van Patten, Marcel Bozzuffi, Melissa Chimenti, Fausto Tozzi Ettore Manni.

Jamie Wagner, kilkunastoletni uciekinier, przybywa na farmę w Nowym Meksyku zajętej przez pół krwi Indianina China Valdeza, hodowcę koni. Chłopak prosi go o pozwolenie pozostania z nim. Po wielu oporach Chino wyraża zgodę. Pewnego dnia okazuje się, że jedena z klaczy poraniła się śmiertelnie o druty kolczaste rozciągnięte nieopodal przez Marala, bogatego właściciela sąsiedniego ranca. Louise, jego siostra, stara się uspokoić China i przybywa do jego zagrody kupując dorodną klacz. Ten udziela jej lekcji konnej jazdy.

gromadzie (film ang.) 11.10 ZUS dla ciebie 11.45 Agrobiznes 12.00 Wiadomości 12.10 Plebania (s.) 13.00 Dom - Coś się kończy, coś się zaczyna 14.25 Rewizja nadzwyczajna - Przeprawa 14.50 Był taki dzień 28 lipca 15.00 Wiadomości 15.10 Klan (s.) 16.00 Zrób to 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Tygrysy Europy - Zakrecona 18.15 Przed Sopotem 18.30 Sąsiedzi - Lekka robota (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Konie Valdeza (film włoski) 22.00 Podojeźdźcy (film USA) 23.55 Był taki dzień 28 lipca 23.58 Niech żyje kino - Era Nowe Horyzonty 0.05 Agentka o stu twarzach (film USA) 1.30 Był taki dzień 28 lipca.

■ TVP 2

6.20 Pół na pół (film USA) 6.45 Ocean Avenue (s.) 7.45 Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki (s.) 8.25 Na dobre i na złe (s.) 9.20 Śpiewające fortepiany (teleturniej) 10.10 Będą modelką (film USA) 11.15 M jak miłość (s.) 12.00 Klinika pod kangurem (s.) 12.30 Nowe przygody Flippera (s.) 13.15 Rzykanci 14.05 Lokatorzy - Jubileusz (s.) 14.35 Codzienna 2 m 3 15.05 Europa da się lubić 16.00 Panorama 16.15 Na dobre i na złe (s.) 17.10 Zorro (s.) 17.35 Przystanek Woodstock 17.40 Z Dwójką bezpiecznie 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.00 Stawka większa niż życie (s.) 20.05 Wiadomości - Spadek (s.) 20.55 Dubidu (pr. rozryw.) 22.00 Panorama 22.20 Biznes 22.25 Sport-telegram 22.45 Miłcząca prawda (film USA) 0.20 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 1.05 Sędziowie z Queens (film USA).

■ TV KATOWICE

6.20 Echa dnia 7.25 Książki z górnej półki 7.47 Poranek jak się pać 8.05 Tropiele 8.15 Kreskówka dla dzieci 8.45 Gość dnia 8.55 Skarby Ziemi Świętej - Cuda Damazku 9.55 Niepokonani 10.47 Gość dnia 11.45 Zakrecone wakacje - Choszczno 12.10 Bądź zdrow! Choroby tropikalne 12.35 Macierzyństwo w świecie zwierząt - Następne pokolenie 14.00 Gość dnia 14.15 Nawigator (mag.) 14.45 Niezła jazda 15.00 Wierze, wątpię, szukam 15.55 Skarby Ziemi Świętej - Cuda Damazku (s.) 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Tropiele 17.00 W dobrym stylu 17.50 Gramy dla was 18.00 Aktualności 18.40 Czwartą władza 19.00 TV Katowice zaprasza 19.10 Od Turynu do Pekinu 19.45 Pomysł na weekend 20.00 Telekurier 21.00 Echa dnia 21.50 Aktualności 22.15 To jest temat - Cyberdrugi 23.00 Walka o plemniki (film ang.) 23.55 Felicity (film USA) 1.15 Saga rodu Azeraków - Europa jutra (film franc.).

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! 7.00 Adam i Ewa (s.) 7.30 Sonic X 8.00 Dom nie do poznania (s.) 9.00 Szpital na perypetiach - Wystrzałowy bal (s.) 9.30 Świat według Bundych (s.) 10.00 Dom nie do poznania (s.) 11.00 Joan z Arkadii (film USA) 12.00 Quizmania 13.00 Benny Hill (s.) 13.30 O Rety! Kabarety! Extra 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Exclusive 16.50 Dom nie do poznania (s.) 17.50 Zamięliśmy się znowi 18.50 Wydarzenia 19.30 Pogromcy duchów II (film USA) 21.40 Ośmiornica II (film USA) 23.45 Nieustraszeni 0.45 Biznes Wydarzenia 1.10 Dziewczyny w bikini (quiz) 3.10 Love TV 4.40 BoomBox (pr. muz.).

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Bajkowy poranek 9.00 Wszędzie dobrze, w domu najlepiej (s.) 9.15 Ranczo pod Zieloną Siódmką (s.) 9.45 W

tak dobranym towarzystwie 10.00 Wiadomości 10.05 Tajemnica zamkniętego pokoju (film czes.) 11.35 Czarne owce 12.00 Wiadomości 12.30 Album 13.05 Kupę (pr. roz.) 13.30 Bananowe rybki (talk show) 13.45 Śladami... (pr. cykl) 14.00 Wiadomości 14.05 Nasza wieś (mag.) 14.25 Program dla miłośników muzyki detej 15.00 Jarmark 15.30 Simpsonowie (s. anim.) 16.00 Wiadomości 16.05 Niech koń się martwi 16.30 Niefortuna czarownica (s.) 17.00 Styl (mag.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czeskie głowy 18.30 Nie wahaj się i kręć (pr. roz.) 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Przygody kryminalistki (s.) 21.05 Talk show Jana Krausa 21.50 Jarmark (pr. muz.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 22.55 Prognoza pogody, sport 23.05 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.20 Na krawędzi prawdy (s.) 0.55 Pód pokrywką 1.20 Simpsonowie 1.45 AZ-kwiz 2.10 Cudowna planeta (s. dok.).

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.35 Na tropie (mag. krym.) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz (teleturniej) 11.55 Czeskie głowy 12.00 Euronews 12.30 Allot! Allot! (s.) 12.55 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy 13.10 Klodki (dla dzieci) 13.20 Jak smakuje miłość (bajka) 14.30 Nie kończąca się historia (s.) 15.15 Fotografowie (dok.) 16.10 Głosi z Wyspy Wolności 16.40 Kamera w podróży: W Himalaje z Michałem Palinem 17.45 Babylon (mag.) 18.10 Maureen O'Hara - irlandzka róża (dok.) 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 Euronews 20.00 Cudowna planeta Rekin (s. dok.) 20.50 Piękne zęby (talk show) 21.20 Letnia Szkoła Filmowa 2006 (rep.) 21.30 Piękna japońskiej natury 21.45 TVC Live. Peter Lipa (koncert) 22.45 Gorzka ka letniej nocy: Na ulicy 23.15 Czerwonny karzeł (s.) 23.40 Gorzka ka letniej nocy 0.50 Dee Dee Bridgewater (koncert) 1.40 Poca Ejegy 2.10 Saarsalu kwintet.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Szpital Dobrej Nadziei (s.) 9.25 Dzień w rozdrożu (film niem.) 11.05 Z nurkami dookoła świata (s. dok.) 11.35 To morderstwo, napisała (s.) 12.30 Terra Nostra (s.) 13.25 Na południe (s.) 14.20 JAG (s.) 15.10 Świat Dawsona (s.) 16.05 Poszukiwacze skarbow (s.) 16.55 Gliniarz z dzungli (s.) 17.45 Właśnie teraz 17.55 Colombo (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Osiem panny młodej II (film USA) 21.55 Zakładnik (film USA) 23.45 Dwa dni w dolinie (film USA) 1.45 Szybka ka wygrana.

■ PRIMA

6.45 Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.) 6.55 Co nowego, Scooby Doo? (s. anim.) 7.20 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.30 Niepokromiona Lucia (s.) 9.30 Dzika kotka (s.) 10.30 Prima jazda 11.35 Siódme niebo (s.) 12.35 E/R (s.) 13.40 Komisarz Rex (s.) 14.40 M.A.S.H. (s.) 16.45 Magazyn historyczny 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody, sport 19.00 Wiadomości 19.15 Extra (mag.) 19.50 Losowanie loterii Euronews 19.55 Elisa z Rivombonny 21.55 Bar (reality show) 22.55 Losowanie loterii Euronews 23.45 Jekyll i Mr Hyde (film br.) 2.45 J

Z okazji jubileuszu życiowego

pani ANNY BARON

wiele, wiele zdrowia i Bożego błogosławieństwa życzą Maryla i Erich. AD-100

Kto znał – niechaj wspomni,
kto kochał – nie zapomni.

Dzisiaj obchodzą 80. rocznicę urodzin

pani BRONISŁAWA GÓRĘCKA
z Łąka

O chwilę wspomnień i modlitwy proszą najbliżsi. GL-345

To nie tak miało być, zupełnie nie tak
tam, gdzie w miejscu stoi czas
– razem będziemy znów...

Dnia 27. 7. mija 2. rocznica tragicznej śmierci naszej Ukochanej

MAGDALENY CZUDEK

Najbliżsi. GL-356

Jesteś gdzieś Ojciec we zmierzchu
zimowym, lecz za daleko, bo pod
samiem niebem.
Poszukaj Matkę
Ona zgubiona na końcu kolejki
zatraskana czeka byś ją odnalazł.

Jadwiga Wojaczek

Dnia 28 lipca 2006 mija 25. rocznica śmierci naszego Kochanego Ojca i Dziadka

sp. JANA KLUSA
z Łomnej Dolnej

zaś 10 stycznia 2006 minęła 2. rocznica śmierci Jego Żony, naszej Kochanej Mamusi i Babcy

sp. ZUZANNY KLUSOWEJ

Z miłością i szacunkiem wspominają córka i syn z rodzinami. GL-346

Co w kinach

KARWINA – Centrum: 16 przecznic (27, 28, godz. 20.00); Straszny film IV (27, 28, godz. 17.45); Reflex: X-Men 3: Ostatni bastion (27, 28, godz. 17.00); Pani Henderson (27, 28, godz. 20.00); Kino letnie: Silent Hill (27, 28, godz. 21.30); TRZYNIENIC – Kosmos: Zapłataj prochu (27, 28, godz. 17.30); Omen (27, 28, godz. 20.00); HAWIERZÓW – Centrum: Auta (27, 28, godz. 15.30); Silent Hill (27, 28, godz. 17.45); Karla (27, 28, godz. 20.00); CIESZYŃ – Piast: Piraci z Karaibów: Skrzynia umarłaka (27, 28, godz. 14.30, 17.15, 20.00); Za ile mnie pokochasz (28, godz. 22.30).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, czw: 18.00, TVC 2, pt: 7.30
POLSKIE AUDYCJE: UKF Ostrawa 107.3 m i Trzyniec 105.3 m, po-pt: 19.00, nie: 18.30.

Co w terenie

KARWINA RAJ – MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na odpust św. Anny 30. 7. Msze św. odbędą się

UWAGA KOLONIŚCI!!!
Mamusia Urszula Płachotwa poszukuje kurki jej syna Jakuba. Prosimy więc wszystkich, jeżeli znajdzie się u któregoś uczestnika, niech napisze na e-mail: urszula.p@seznam.cz.
Serdecznie dziękujemy!!!

Kronika Rodzinna

Upływa szybko życie,
jak potok płynię czasu...

Dzisiaj, 27. 7. 2006 przypada 15. rocznica śmierci naszego Drogiego Ojca, Teścia i Dziadka

sp. HENRYKA MRÓZKA
z Błędowic

O chwilę cichych wspomnień proszą syn Leszek z rodziną. AD-115

Nie umarli, o których pamięć trwa.

Dnia 28. 7. 2006 minie pierwsza bolesna rocznica zgonu naszej Kochanej Żony i Matki

sp. ELŻBIETY OCISK

emerytowanej dyrektorki szkoły. Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi. GL-364

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 22. 7. 2006 zmarł w wieku 63 lat nasz Ukochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Syn, Brat, Szwagier, Kuzyn i Bratanek

sp. inż. JERZY SIKORA

zamieszkały w Trzyczynie Podlesiu nr 319. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w czwartek 27. 7. 2006 o godz. 15.00 z kościoła ewangelickiego w Trzyczynie – kremacja. W smutku pogrążona rodzina. GL-363

o godz. 8.00 w jez. polskim i o godz. 10.00 w jez. czeskim w kaplicy św. Anny. Bogaty bufet domowy, serca odpustowe; posiłki w Domu PZKO od godz. 8.00. Festyn Ogrodowy od godz. 14.00. W programie: „Mała czarna hudba” i soliści.

▲ ISTEBA: 28–29. 7. warsztaty kulinarne „Kuchnia górali Beskidu Śląskiego” organizowane w ramach „Polsko-Czeskiej Akademii Ginających

DOMY RODZINNE – SPRZEDAŻ

Dom rodzinny w Cz. Cieszyńcu – centrum, 6+2, podpiwniczony, sędzib. inż., po rekonstrukcji, odpowiednio jako siedziba firmy. Cena do uzgodnienia. 777 074 552.
Dom rodzinny w Trzyczynie Lyżkach, 5+1, podpiwniczony, parcela ok. 12 a, sieć inż. Cena do uzgodnienia. 777 077 277.
Dom rodzinny w Trzyczynie, ul. Frydkećka, po całkowitej rekonstrukcji, odpowiednio do celów komercyjnych. Cena do uzgodnienia. 777 077 277.
Dom rodzinny w Trzyczynie Cz. Pancerowie, spokojne miejsce z widokiem na Beskidy, dobry dojazd. Cena do uzgodnienia. 777 077 277.
Chata ogrodowa w Trzyczynie Podlesiu, parcela ok. 14 a, ładne miejsce. Cena do negocjacji 600 tys. Kc. 777 074 552.
Chata rekreacyjna w Kocobędzu, parcela ok. 14 a, ładne miejsce. Cena do uzgodnienia 470 tys. Kc. 777 077 277.

GARAŻE – SPRZEDAŻ

Garaż w Trzyczynie Borku. Cena do negocjacji 80 tys. Kc. 777 074 552.
Garaż w Cz. Cieszyńcu, ul. U Mlekarzy. Cena 105 tys. 777 074 552.

OBIEKTY KOMERCYJNE

Obiekt komercyjny z parcelą w Cz. Cieszyńcu – Żuków G., suterena ok. 140 m², parter z wystawą sklepową ok. 270 m², dobry dojazd, parking, rampa. Możliwość wynajęcia części obiektu. Czynsz do uzgodnienia. 777 077 277.
Cz. Cieszyń, ul. Čapkova, wynajęcie obiektów komercyjnych na 1. piętrze. Czynsz do uzgodnienia. 777 077 277.
Cz. Cieszyń, ul. Štefánikova, wynajęcie obiektów komercyjnych na parterze, ok. 100 m². Czynsz do uzgodnienia. 777 074 552.

PARCELE

Oferujemy parcele w różnych miejscach, różnej wielkości, do różnych celów: Wielopole, Kocobędz, Wędrzyna (1800 m², gaz, woda, el. na miejscu), Trzyniec-Podlesie. 606 757 577.

MIESZKANIA – OFERTY

Mieszkanie 1+1+balkon. Hawierzów Podlesie, przernok, okna z PCV. Cena 350 tys. Kc. 777 077 277.
Mieszkanie własność. 3+1. Cz. Cieszyń, ul. Frydkećka, po rekonstrukcji. Cena do uzgodnienia. 777 077 277.
Mieszkanie 4+1+balkon. Cz. Cieszyń, ul. Okružní, przernok. Cena 370 tys. 777 077 277.
Mieszkanie własność. 4+1+balkon. Cz. Cieszyń, ul. Polní, po rekonstrukcji. Cena 550 tys. Kc. 777 074 552.
Dla klienta z gotówką poszukujemy mieszkania w Cz. Cieszyńcu centrum. 777 077 277.
Potrzebujecie państwo sprzedać lub wynająć mieszkanie? Korzystajcie z naszych usług. Wykamy na oferty.

Oferuje:
Jan Czernek
558 711 842
606 757 577
777 077 277

Sztuka Zaolzia w Szczyrku

Tak nazwano wystawę członków Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków RC, która w najbliższy piątek otwarta zostanie w Beskidzkiej Galerii Sztuki w Szczyrku. Wystawa jest imprezą towarzyszącą 43. Tygodniowi Kultury Beskidzkiej. Objemnie obrazy, grafiki i rzeźby 14 zaolziańskich plastyków. Beskidzka Galeria wspiera w tym przedsięwzięciu bielsko-bialski oddział „Wspólnoty Polskiej” oraz Ośrodek Kultury, Promocji i Informacji im. J. Węziaka w Szczyrku. Wernisaż odbędzie się w piątek 28 lipca o godz. 17.00. (o)

Marionetki FELIETON HALINY SIKORY
Nad morze

Marynka se tak w duchu pomyślała, że dyc už je troche na tej pyndzyj, a choć z tych mało niewiela pinyndzy, co od państwa za te swojóm robote w kantynie, kaj sprzedawała chłopotóm rozki a rybi salat, także za te swojóm robote w kantynie teraz na starość od państwa jakiś ty pinióndze dostowo a z tych pinyndzy idzie raczyj mało uszporować, tak do tej fusekli už troche uszporowała. Mijysce na kierchowie už mo kupiõne, za pómnik teź zapłacone, coby dziecka nie musiały sie potym wadzić, kiery mo dać ze swoigo a coby potym jako niezgoda w rodzinie nie zapanowała, tak tymu to kupiła. Dlo swoigo Męza teź. Jak už z nim tela rokóm w jednym łóku przeleżała, to by ji potym cały czas cosi po prawej stronie brakowało. Tóž nejważniejsze sprawy už mo kupiõne a uszporowane te troche je, tak coby ni mógł se kajs z chłopotóm w lecie pojechać. I szła sie poradzić Prezesowej, kaj teź by pojechać, bo dyc Prezesowo jeździ każdym rokym na orlap, symtam aj z Prezesow do kómpeli.

„Z chłopotóm Marynko?”, nie chciało sie wierzić Prezesowej.
„A to idzie inaczej?”, Marynka nie rozumiała troche pytania Prezesowej.
„Bo jak se to chcesz fakt użyć, tak jedziesz z jakim kamaradkóm. A jak bieriesz chłopca, tak to potym je trzeba wzionć aj wnuki. Wszyscy tak robióm, inaczej cie mogóm normalnie obszczekać na dziedzinie”.
„A mosz prowde, aspóim tam bedym miała co robić a użyjym se tego malego. Nas tak starzikowie nie browali, bo pinyndzy nie było, a głównie było moc roboty na zogónach, także ani nigdzi sie nie jeździło. To je ganc fajne tak se jechać z wnukami”.

I nagłosiła Marynka dzieckóm a chłopotowi, że jadóm do Polski nad morze a wnuczek teź jedzie. Starsoz wnuczka jechać nie chciała, bo už mo swoje naplanowane. Mały sie ucieszył. Tatowie už miyni.
„Mamo a zwiadnicie to? Dziynj, dwa wachować malego, to je co inszego, jak cały tydziynj”.
„Dwa tydzień”.
„No, eszcze lepi. Dyc mały dziepro do szkółki chodzi. A głównie ni mo pas”.

„Tak mu go zalatwie. A hõnym, bo za dwa tydzie jadymy”.
I ty sie zaczęła kalwaria dlo rodzicóm malego wnuczka. Posł tam, kaj ty pasu robióm, a tam im powiedzieli, że mały musi mieć potwierdziõni o obywatelstwie. Matka sie z nimi wadziła, że dyc dziecko w Czechach urodzone, tojcowie teź a dokóńca aj starzikowie, dziecko mo rodny list. Tak co eszcze chcóm, obywatelým jakigo inszego państwa by teź mógł być. Ale moc sie nie nawadziła. Musiała iść na metryke po potwierdziõni. Tam ji powiedzieli, że ji to zrobióm za miesiõnc a że to teź cosi stoi. Cera Marynki ale sie odbyć nie dała, tóž sie dowiedziła, że w Ostrawie ji to zrobióm na poczekaniu. Zapłacili za potwierdziõni, za fotke a za pas. Placi to rok a za rok dalszo kalwarija.
Yny wnuczek cały szczyñliwy, że nad morze pojedzie ze starzikami, tak ta calo kalwarija stoła za to.

Zawodów; prowadząca: Renata Bielez. Udział bezpłatny, obowiązują ogłoszenia.
WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA ŚW. MIKOŁAJA: czynna codziennie 9-19.

Wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ – sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszyńcu, ul. Hlavní tř. 3: ekspozycja stała „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”; do 31. 12. wystawa „Prochaskowa drukarnia, zał. 1806”. Otwarte wt-pt: 8-16; so-nie: 13-17.
▲ PARK ARCHEOLOGICZNY, Kocobędz Podobora: w czasie wakacji otwarte wt-pt: 9-14, w weekendy 9-16. Wstęp z przewodnikiem w każdą pełną godzinę. Tel.: 558 711 866.
▲ MUZEUM TRAGEDII ŻYWCIEC-KIEJ, Hawierzów Żywocice: do 15. 10. historyczna wystawa „Drewniane kościoły w Cieszyńskiem”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.
▲ SALA WYSTAW W JABŁONKOWIE, rynek Marjański 14: wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.
▲ MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie: stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów”, do 31. 12. wystawa „Od plomienia do żarówki”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.
▲ KOTULOWA DRZEWIONKA, Hawierzów Błędowice: ekspozycja stała „Mieszkanie ludowe i tradycje rolnictwa w Cieszyńskiem”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.
DOM KULTURY, Orlowa: do 28. 7. wystawa Oskara Pawłasa – krajoznawcy, pejzaże. Otwarte po-nie: 9-19.
BIBLIOTEKA REGIONALNA KARWINA, Rynek Masaryka, Karwina Fryształ: do 28. 7. wystawa fotografii Kazimierza Suchanaka „Bliscy memu sercu – fotografie z lat 1960-1985”. Otwarte po, wt, pt: 9-12.30, 13-17; cz: 13-17.
OSRODEK DOKUMENTACYJNY Kongresu Polaków w RC. Komen-skiego 4, Cz. Cieszyń: do 25. 8. wystawa „Harczmistrz Leon Szmaja (1903-1966)” z okazji 40. rocznicy śmierci. Otwarte po-pt: 8-15.
SALA WYSTAW MUSAION, Hawierzów, Dėlnická 14: do 10. 9. wystawa „Kwiaty ogrodowe w lustrze cieszyńskiego haftu”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.

Wrażenia z warsztatów

W sobotę 15 lipca wróciła z Warszawy na Zaolzie grupa nauczycielek, które wzięły udział w warsztatach organizowanych przez Polonijne Centrum Nauczycielskie w Lublinie. Tematem warsztatów było „Wychowanie do twórczości – rzecz o nauczaniu i sty-mulowaniu kreatywności w polskiej edukacji”. Kurs trwał dwa tygodnie i obejmował zajęcia z treningów twórczości, dramy kreatywnej, pedagogiki zabawy, nauki tańców narodowych czy warsztaty artystyczno – plastyczne. Prowadzącymi zajęcia były panie z Fundacji Wspierania i Rozwoju Kreatywności, na co dzień pracujące w Katedrze Psychopedagogiki Kreatywności w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Jeden dzień warsztatów był prowadzony przez gościa specjalnego, panią Shilę Swanson z USA, która jest dyrektorem programowym „Destination ImagineNation” – międzynarodowego programu Twórczego Rozwiązywania Problemów.

Oprócz dużej ilości zajęć (było ich około 66 godzin), panie nauczycielki ze szkół i przedszkola z Karwiny i Stonawy mogły zwiedzić w nietypowy sposób Zamek Królewski i wziąć udział w programie „Spotkanie z mistrzem Canalettem”, obejrzeć Wilanów, Łazienki, nową Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Powstania Warszawskiego. Jeden dzień spędziłyśmy także w skansenie w Sierpcu, gdzie kręcono m.in. sceny do filmów „Ogniem i mieczem” oraz „Pan Tadeusz”.

Myszę, że te dwa upalne tygodnie spędzone w stolicy Polski dostarczyły nam nie tylko wielu wrażeń, nowych pomysłów i materiałów, ale przede wszystkim pokazały sposoby, jakimi można rozbudzić twórczość w naszych podopiecznych na różnych etapach edukacji – etapie przedszkolnym, klas IV czy pracy w świetlicy szkolnej.

Mariola Mikula,
uczestniczka warsztatów,
nauczycielka PSP w Karwinie

Hyde Park

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Kto pozwolił na tę dewastację?

Artykuł „Co z tą ruiną” Jacka Sikory („GL”, 17 VII) zbulwersował mieszkańców Stanisławic – wiejskiej dzielnicy Cz. Cieszyńska. Nie o takich kręciactwach ratusza w Cz. Cieszyńskie chcieli się doczytać.

Stanisławicki Dom Kultury zbudowany został w latach 60. w czynie społecznym mieszkańców. Nie był to sromy zapal, lecz ofiarny zryw całej wsi. Ludzie przepracowali tysiące godzin bezpłatnie, aby mieć u siebie Dom Kultury z prawdziwego zdarzenia. I powstał piękny obiekt z restauracją, dużą salą teatralno-kinową, z ryzykową, stosunkowo obszerną sceną, na której występowała Sena Polska TC oraz PZKO-wscy amatorzy teatru, z dobrze wyposażonym zapleczem. W sali odbywały się też przyjęcia weselne i urodzinowe.

Suterena mieściła dwie mniejsze salki i kuchnię.

Na piętrze znajdowały się poczta, biblioteka, redakcja miejscowego radiowęzła, salki posiedzeń, z których korzystały miejscowe organizacje, w tym MK PZKO. Tak było aż do ugrunтования się akşamitnej rewolucji w Cz. Cieszyńskie. Odtąd Dom Kultury przeszedł na własność i pod zarządek UM. Urzędnicy zaczęli samowolnie dysponować majątkiem Domu Kultury, bez wiedzy miejscowej ludności, bo członkiem samorządu rzadko był mieszkaniec Stanisławic. Wątpliwej wartości musiały być umowy w sprawie wynajmu placówki, skoro najemcy często się zmieniali. Nikogo z UM nie interesował los wynajmowanych lokali. Czyżby ratusz nikogo nie wysłał do Stanisławic, aby sprawdził, jak utrzymywany jest ten miejski, tudzież społeczny, obiekt?

Fakty mówią za siebie. Nie zabroniono bezkarnemu rozkradaniu i dewastacji Domu Kultury. Skradziono wszystko, co można było spieniężyć: wyposażenie kuchni, salki, biur, splą-

drowano gospodę. Zrabowano przewody wodociągowe, rury centralnego ogrzewania, ze ścian powyrwane przewody elektryczne, skradziono gniazda elektryczne i wyłączniki. Pod ciężarem śniegu, którego nikt nie usuwał, częściowo zawalił się dach. Topniejący śnieg i deszcze zniszczyły parkiety w sali. Niejedna szyba okienna jest stuczona, brakuje wielu drzwi.

Takiego spustoszenia można było dokonać tylko dzięki nieodpowiedzialnym organom kontrolnym Urzędu Miasta. Rodzą się pytania: czy ktoś z tego gremium zostanie pociągnięty do odpowiedzialności? Czy ktoś postawiony zostanie przed sądem i poniesie zasłużoną karę? Miejscowi ludzie chcą poznać nazwiska winnych i sprawców tej dewastacji, bo przygotowują pozew sądowy!

Póki co kierownictwo ratusza pilnie poszukuje nabywcy tej ruiny. Jak dotąd, chętnych nie ma. A jeśli się przypadkiem taki znajdzie? Pieniądże ze sprzedaży wpłyną do budżetu UM, a Stanisławicom pozostanie smutek i żal. Czy tak miało być po akşamitnej rewolucji? Bezkarność wobec prawa, despotyzm władzy, korupcja na różnych jej szczeblach!

Co mają Stanisławicze w wcielenia ich do Cz. Cieszyńska? We wsi nie ma poczty, rzeźnika, lekarza, komunikacji miejskiej.

Czy czeskosłowacki samorząd zdobył się na odwagę i zwoła w Stanisławicach (tylko gdzie?) posiedzenie wyjazdowe z udziałem miejscowej ludności, aby wysłuchać jej uwag i pretensji oraz wytłumaczyć się z dotychczasowego sposobu traktowania Stanisławic. Być może dąboby to większą korzyść niż wysiedlanie na ławach sądowych. Czy wystarczy mu dobrej woli?

Na odpowiedź w tej sprawie czekają – STANISŁAWICE!

JÓZEF KULA

Pod tymi oknami były kiedyś kaloryfery.

OSTRAWIANIE PRZYGOTOWUJĄ SIĘ DO MECZU ZE SLAVIĄ

Banik przed startem sezonu

W nowych strojach i z nowym trenerem zainaugurują sezon 2006/2007 piłkarze Banika Ostrawa. Szkoleniowca Pavla Hapala zmienił w maju doświadczony Karel Večeřa, oprócz rozsady na stanowisku trenera nie doszło na Bazalchach do większych zmian. W poniedziałek 31 lipca w meczu 1. kolejki I ligi ostrawianie zmierzą się przed własną publicznością ze Slavią Praga i na murawie z dużym prawdopodobieństwem zaprezentuje się identyczna jedenastka piłkarzy, jaka walczyła w końcówce minionego sezonu pod wodzą trenera Pavla Hapala. Numerem jeden w bramce Banika będzie Martin Raška, kapitanem zespołu wybrano najbardziej doświadczonego piłkarza – ikonę ostrawskiego klubu, Radka Slončiča.

Trainer Karel Večeřa przeszedł do Ostrawy z Jihlavy i miał stosunkowo dużo czasu (jak na piłkarskie warunki), by dobrze zaznaczyć się z drużyną. Asystentem Večeřy został Libor Pala, który jako szkoleniowiec „B” drużyny i asystent poprzedniego trenera Pavla Hapala ma dobre rozpoznanie o formie poszczególnych piłkarzy. A z formą przed startem I ligi jest nie najlepiej, o czym świadczy niedzielną sprawdzian generalny, w którym Banik z największym trudem pokonał 1:0 drugoligowy HFK Olomuniec. W niedzielnym sparingu zabrakło kontuzjowanego napastnika Adama Varadiego, trenerzy nie mogli też skorzystać z usług obrońcy Tomáša Marka. W pojedynku z ofiarnym drugoligowcem ostrawianie męczyli się głównie w ataku. Piłkarze nie wykorzystali czterech stu procentowych okazji, a jedynego gola zdobył z rzutu

karnego Maroš Klíml. – Sztáfujeme v tym tygodniu stále fragmenty gry, ktoré môžu presadzić o losoch pojedynku ze Slavią – informuje trener Karel Večeřa. – Nie jestem też zadowolony z formy strzeleckiej napastników. Soľa futbola są gole, a bramkostrzelny mecz zaliczyliśmy tylko z trzeciogolowym Frydkiem-Mistkiem (Banik zwyciężył w sparingu 9:1 – przyp. JB).

Na dzisiejszej konferencji prasowej oficjalnie zaprezentowane zostaną nowe stroje, w których Banik występować będzie w sezonie 2006/2007. Do tradycyjnej biało-niebieskiej kombinacji dołączył kolor pomarańczowy. Nowy ubiór jest ciśnieńszy, co w efekcie ma utrudnić przeciwnikowi przytrzymywanie za koszulkę. – W tych strojach prezentuje się sporo drużyn w lidze włoskiej i z tego co wiem, pomysły wypalił – stwierdził prezes zarządu ostrawskiego klubu Jakub Kahoun.

– Pomarańczowy kolor, przynajmniej moim zdaniem, dodaje ubiorowi blasku.

KADRA BANIK OSTRAVA

Bramkarze: Raška, Buček, Petr. **Obrońcy:** Klíml, Besta, Hoffmann, Čáňánek, Čoupek, Marok, Pavlík, Neuwirth. **Pomocnicy:** Slončič, Bystřička, Rajtoral, Staněk, Tomášák, M. Štěpánek, Mišánský, Napastnicy: Vardi, Štřihavka, Žurek, Lukeš, Mláček, Zehor, Magera. **Odeszli:** Michal Daněk (Pilzno), Martin Čížek, Filip Racko (oba Slowsko), Michal Lesák (Przybram), Převrál, Antonín Buček (powrót z Blazna), Tomáš Marek, Aleš Neuwirth (oba Kladno), Tomáš Mláček (z „B” drużyny).

Co słysząc?

■ **PILKARSKIE SPARINGI:** Puchar Trzyniec – Hluczyn 1:0 (Maceček), Futbal Trzyniec – Odra Wodzisław 2:1 (Dla Trzyniec: Maceček 2), Banik Olbrachcice – FK Hawierzów 1:1 (Směkal – Schimke).

Sport polski

■ **PYREK POKONAŁA REKORDZISTKĘ ŚWIATA.** Mistrzyni Polski Monika Pyrek (MKL Szoczin) z wynikiem 4,62 zajęła pierwsze miejsce w konkursie skoku o tyczce w mitingu Super Grand Prix IAAF w Sztokholmie. Na drugiej pozycji, z takim samym rezultatem, uplasowała się Rosjanka Jelena Isinbajewa. To pierwsza porażka rekordzistki świata (5,01 i złoty medalistki olimpijskiej od 19 września 2005 roku. Wówczas to podczas mitingu w Jokohamie miała try nieudane próby na wysokości 4,90 i nie została sklasyfikowana w konkursie. We wtorek, w jubileuszowym 40. mitingu DN Galan na Stadionie Olimpijskim w Sztokholmie, Pyrek w piątowej próbie pokonała wypracowaną przez siebie barierę 4,62, a Isinbajewa w drugiej. Polka obie trzykrotnie straciła poprzeczki na 4,72.

■ **OLISADEBE NA TESTACH W PARMIE.** Po nieudanej przygodzie z angielskim Portsmouth Emanuele Olisadebe szuka nowego klubu. Był reprezentantem Polski szuka szczytu we Włoszech. Olisadebe przebywał na testach w AC Parma. Wcześniej piłkarz nie znalazł uznania w oczach trenera francuskiego Lorient. (JB, PAP)

W niedzielę »Bieg na Kozubową«

Klub sportowy TJ Łomna Dolna organizuje w najbliższą niedzielę tradycyjny „Bieg na Kozubową”, który jest częścią składową zawodów Pucharu RC w biegu pod górę. Na trasie 5 km zaprezentuje się prawie cała czeska czołówka biegaczy, ale nie zabraknie też zawodników z Polski i Słowacji. – Dzień wcześniej wystartuje bieg na Łysą Górę, obie imprezy cieszą się coraz większą popularnością – informuje „GL” organizator biegu na Kozubową Stanisław Marszałek z sekcji sportowej TJ Łomna Dolna. Zawody podzielone zostały na 10 kategorii, morderczą trasę na Kozubową mogą zaliczyć nawet mężczyźni w kategorii ponad 70 lat. Biegacze wystartują o godz. 10.00 (start obok piekarni w Łomnej Dolnej), meta znajduje się tuż pod samym szczytem Kozubowej – obok schroniska turystycznego. (JB)

Na trasie ubiegłorocznego biegu.

Terminarz rundy jesiennej w sezonie 2006/07 piłkarskich rozgrywek – Mistrzostwa Województwa (V liga)

- 1. kolejka (12. 8.): Hawierzów – Wracimów, Bogumin – P. Polom, St. Miasto – Poruba, Czeladna – Petrkowice, Haj – Krnow, Lichnow – W. Hosztice, Bohusławice – Bruntal, Koberzyce – Frydlant, n. O.
- 2. kolejka (19. 8.): Petrkowice – Hawierzów, Bogumin – Lichnow, Poruba – Czeladna, P. Polom – Haj, Wracimów – Bohusławice, W. Hosztice – St. Miasto, P. Polom – Frydlant, Krnow – Koberzyce.
- 3. kolejka (26. 8.): St. Miasto – Bogumin, Hawierzów – Poruba, Czeladna – W. Hosztice, Haj – Wracimów, Lichnow – P. Polom, Bohusławice – Petrkowice, Koberzyce – Bruntal, Frydlant – Krnow.
- 4. kolejka (2. 9.): Bogumin – Czeladna, W. Hosztice – Hawierzów, Poruba – Bohusławice, Bruntal – Frydlant, Wracimów – Koberzyce, Petrkowice – Haj, P. Polom – Krnow, Lichnow – St. Miasto.
- 5. kolejka (9. 9.): Hawierzów – Bogumin, St. Miasto – P. Polom, Czeladna – Lichnow, Haj – Poruba, Bohusławice – W. Hosztice, Koberzyce – Petrkowice, Frydlant – Wracimów, Krnow – Bruntal.
- 6. kolejka (16. 9.): Bogumin – Bohusławice, Lichnow – Hawierzów, Poruba – Koberzyce, Wracimów – Krnow, Petrkowice – Frydlant, W. Hosztice – Haj, St. Miasto – Czeladna, P. Polom – Bruntal.
- 7. kolejka (23. 9.): Haj – Bogumin, Hawierzów – St. Miasto, Czeladna – P. Polom, Bruntal – Wracimów, Bohusławice – Lichnow, Koberzyce – W. Hosztice, Frydlant – Poruba, Krnow – Petrkowice.
- 8. kolejka (30. 9.): Bogumin – Koberzyce, Czeladna – Hawierzów, Poruba – Krnow, Petrkowice – Bruntal, W. Hosztice – Frydlant, St. Miasto – Bohusławice, P. Polom – Wracimów, Lichnow – Haj.
- 9. kolejka (7. 10.): Frydlant – Bogumin, Hawierzów – P. Polom, Haj – St. Miasto, Bruntal – Poruba, Wracimów – Petrkowice, Bohusławice – Czeladna, Koberzyce – Lichnow, Krnow – W. Hosztice.
- 10. kolejka (14. 10.): Bogumin – Krnow, Hawierzów – Bohusławice, Poruba – Wracimów, W. Hosztice – Bruntal, St. Miasto – Koberzyce, Czeladna – Haj, P. Polom – Petrkowice, Lichnow – Frydlant.
- 11. kolejka (21. 10.): Haj – Hawierzów, Bruntal – Bohusławice, Wracimów – W. Hosztice, Petrkowice – St. Miasto, W. Hosztice – Czeladna, Haj – P. Polom – Petrkowice, Lichnow – Frydlant.
- 12. kolejka (28. 10.): Bogumin – Wracimów, Hawierzów – Koberzyce, W. Hosztice – Petrkowice, St. Miasto – Krnow, Czeladna – Frydlant, P. Polom – Poruba, Lichnow – Bruntal, Bohusławice – Haj.
- 13. kolejka (4. 11.): Petrkowice – Bogumin, Bruntal – Hawierzów, Poruba – W. Hosztice, Petrkowice – Bohusławice, Wracimów – Lichnow, Koberzyce – Bohusławice, Krnow – Czeladna.
- 14. kolejka (11. 11.): Bogumin – Poruba, Hawierzów – Krnow, P. Polom – W. Hosztice, Lichnow – Petrkowice, St. Miasto – Wracimów, Czeladna – Bruntal, Bohusławice – Frydlant, Haj – Koberzyce.
- 15. kolejka (18. 11.): W. Hosztice – Bogumin, Bruntal – Hawierzów, Koberzyce – P. Polom, Frydlant – Haj, Krnow – Bohusławice, Wracimów – Czeladna, Petrkowice – St. Miasto, Poruba – Lichnow.
- 16. kolejka (25. 11.): Wracimów – Hawierzów, P. Polom – Bogumin, Poruba – St. Miasto, W. Hosztice – Lichnow, Petrkowice – Czeladna, Bruntal – Bohusławice, Krnow – Haj, Frydlant – Koberzyce.